ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ - Α.Δ.Ε.Δ.Υ.

Τεύχος 163, Ιούλιος - Αύγουστος 2009

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Οι επιπτώσεις στον κόσμο της μισθωτής (και όχι μόνο) εργασίας, της οικονομικής κρίσης που ξεκίνησε το 2007 και εξελίχθηκε σε οικονομική κρίση της πραγματικής οικονομίας σε ΗΠΑ και Ευρώπη το 2008, είναι και άμεσα ορατές στην χώρα μας σύμφωνα και με τα τελευταία στοιχεία της ΕΣΥΕ του Α΄ τριμήνου του 2009. Η αύξηση της ανεργίας, η μείωση της απασχόλησης και της μισθωτής εργασίας, η αύξηση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης και η συνακόλουθη μείωση της πλήρης και της μόνιμης απασχόλησης, η αύξηση των απολύσεων και τέλος το αρνητικό ισοζύγιο στην αναπλήρωση των θέσεων εργασίας, είναι τα πρώτα αποτελέσματα από την επεξεργασία των στοιχείων του Α΄ τριμήνου του 2009 σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους τα οποία αναφέρονται σε άρθρο στο παρόν τεύχος της ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ. Επιπλέον, η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ σε αυτό το τεύχος, δημοσιεύει άρθρο για το ιατρικό προσωπικό στην Ελλάδα καθώς επίσης και άρθρο για την διεθνή διάσκεψη εργασίας στη Γενεύη. Τέλος, δημοσιεύονται οι δραστηριότητες του ΙΝΕ το τελευταίο διάστημα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Γιάννης Παναγόπουλος
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Σάββας Ρομπόλης, Γιάννης Κουζής, Πέτρος Λινάρδος - Ρυλμόν, Βασίλης Παπαδόγαμβρος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Σάββας Ρομπόλης
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γ. Κολλιάς, Δ. Κατσορίδας
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ιουλιανού 24 Αθήνα, Τηλ: 210 8202247, Fax: 210 8202202
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** vpetrak@inegsee.gr
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ & ΑΝΕΡΓΙΑ ΤΟ Α΄ ΤΡΙΜΗΝΟ ΤΟΥ 2009

του Γιώργου Κρητικίδη

Οι επιπτώσεις στον κόσμο της μισθωτής (και όχι μόνο) εργασίας, της οικονομικής κρίσης που ξεκίνησε το 2007 και εξελίχθηκε σε οικονομική κρίση της πραγματικής οικονομίας σε ΗΠΑ και Ευρώπη το 2008, είναι και άμεσα ορατές στην χώρα μας σύμφωνα και με τα τελευταία στοιχεία της ΕΣΥΕ του Α΄ τριμήνου του 2009.

Η αύξηση της ανεργίας, η μείωση της απασχόλησης και της μισθωτής εργασίας, η αύξηση των ευέλικτων μορφών απασχόλησης και η συνακόλουθη μείωση της πλήρης και της μόνιμης απασχόλησης, η αύξηση των απολύσεων και τέλος το αρνητικό ισοζύγιο στην αναπλήρωση των θέσεων εργασίας, είναι τα πρώτα αποτελέσματα από την επεξεργασία των στοιχείων του Α΄ τριμήνου του 2009 σε σχέση με το αντίστοιχο τρίμηνο του προηγούμενου έτους.

1. ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ 15-64 ετών

Ο Παραγωγικός πληθυσμός ανέρχεται σε 7.217,2 άνδρες και γυναίκες και αναλογεί στο 78% του πληθυσμού άνω των 15 ετών της χώρας. Άνδρες και γυναίκες ενώ μοιράζονται εξ ίσου (50%) την αναλογία στον παραγωγικό πληθυσμό, διαφοροποιούνται στην κατανομή του στον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό 15-64 ετών, όπου οι γυναίκες αποτελούν πάνω από το 2/3 (67,5%) αυτών. Αυτό οφείλεται στο ότι οι άνδρες συμμετέχουν σε μεγαλύτερο βαθμό έναντι των γυναικών στην αγορά εργασίας καθώς, σε παραγωγική ηλικία εκτός αγοράς εργασίας βρίσκεται το 21% των ανδρών έναντι του 44% των γυναικών.

Πίνακας 1.

Ο Παραγωγικός πληθυσμός το 2009 κατά φύλο και οι μεταβολές του

	2008		2009		2008-09	
	Πληθυσμός	Οικονομικά Μη Ενεργός	Πληθυσμός	Οικονομικά Μη Ενεργός	Πληθυσμός	Οικονομικά Μη Ενεργός
και τα δύο φύλα	7.221,0	2.390,6	7.217,2	2.354,7	-3,7	-35,9
Άνδρες	3.611,0	755,1	3.610,9	764,3	-0,1	9,2
Γυναίκες	3.610,0	1.635,6	3.606,3	1.590,5	-3,7	-45,1

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου
Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο, ο παραγωγικός πληθυσμός μειώνεται μόνο στις γυναίκες ενώ στους άνδρες διατηρείται αμετάβλητος. Στον οικονομικά μη ενεργό πληθυσμό μειώνεται επίσης ο αριθμός των γυναικών και αυξάνεται ο αριθμός των ανδρών, πίνακας 1.

2. ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ

Το Α΄ τρίμηνο του 2009 το εργατικό δυναμικό της χώρας ανέρχεται σε 4.948,1 άνδρες και γυναίκες, από τα οποία 4,485,8 είναι απασχολούμενοι, 462,3 είναι άνεργοι και το ποσοστό ανεργίας αυξήθηκε κατά μία ποσοστιαία μονάδα έναντι του 2008 (9,3% έναντι 8,3%).

Συνολικά οι απασχολούμενοι αναλογούν στο 62% του παραγωγικού πληθυσμού. Στους άνδρες η αναλογία ανέρχεται στα 2/3 και στις γυναίκες μειώνεται στο 49%, των αντίστοιχων παραγωγικών ηλικιών.

Η απασχόληση των νέων μέχρι 29 ετών ανέρχεται σε 814.120 άτομα και αναλογεί στο 18,1% των απασχολούμενων. Το 44,1% εξ αυτών είναι νέες γυναίκες.

Από το σύνολο των απασχολούμενων το 64% εργάζονται ως μισθωτοί, λίγο πάνω από το 1/5 είναι αυτοαπασχολούμενοι, το 8,7% είναι εργοδότες και το 8,5% συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη της οικογένειας. Η γυναικεία απασχόληση αναλογεί στο 39,6% των απασχολούμενων ενώ συμμετέχει με 20,6% στην απασχόληση των εργοδοτών, με 31,6% στους αυτοαπασχολούμενους, με 42,5% στους μισθωτούς και αποτελεί τα 2/3 των συμβοηθούντων μελών (65,6%).

Σε σχέση με τον προηγούμενο χρόνο η αύξηση του εργατικού δυναμικού κατά 30.000 άτομα περίπου οφείλεται σε αύξηση του εργατικού δυναμικού των γυναικών καθώς το αντίστοιχο των ανδρών μειώθηκε κατά 11.800. Επιπλέον, λόγω του ότι οι απασχολούμενοι[1] μειώνονται κατά 25.800 άτομα η αύξηση του εργατικού δυναμικού οφείλεται στην αύξηση κατά 55.800 άτομα των ανέργων, πίνακας 2.

1. Σύμφωνα με τα ετήσια στοιχεία της ΕΣΥΕ, από το 1988 μέχρι το 1997, η απασχόληση μειώνεται τις περιόδους 1990-1991 και 1996-1997, ενώ σύμφωνα με τα τριμηνιαία στοιχεία από το 1998 μείωση εμφανίζεται και την χρονική περίοδο 1999-2000.

Πίνακας 2. Οι μεταβολές 2008 - 2009 στο εργατικό δυναμικό κατά φύλο

	Εργατικό δυναμικό	Απασχολούμενοι	Άνεργοι
και των δύο φύλα	**30,0**	**-25,8**	**55,8**
15-29 ετών	-12,1	-22,4	10,2
Άνδρες	**-11,8**	**-47,4**	**35,6**
15-29 ετών	-11,3	-18,1	6,8
Γυναίκες	**41,8**	**21,6**	**20,2**
15-29 ετών	-0,8	-4,3	3,5

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου
Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Η μείωση της απασχόλησης οφείλεται στην μείωση της απασχόλησης των ανδρών κατά 47.400 άτομα, καθώς η αύξηση της απασχόλησης των γυναικών κατά 21.600 άτομα δεν ήταν ικανή να αντισταθμίσει την μείωση της απασχόλησης των ανδρών.

Κατά κύριο λόγο μειώνονται οι απασχολούμενοι άνδρες μέχρι 29 ετών (18.300 νέοι άνδρες έναντι 4.300 νέων γυναικών), ενώ παρά την αύξηση της απασχόλησης των γυναικών άνω των 30 ετών κατά 25.900 άτομα, η μείωση της απασχόλησης των ανδρών κατά 29.300 άτομα είχε ως αποτέλεσμα την συνολική μείωση της ηλικιακής αυτής ομάδας κατά 3.400 απασχολούμενους.

Για πρώτη φορά μετά το 1991[2] μειώνεται η μισθωτή απασχόληση, ενώ η μείωσή της υπερβαίνει ακόμα και αυτήν της συνολικής μείωσης της απασχόλησης (33.400 μισθωτοί). Η κατηγορία των συμβοηθούντων μελών μειώνεται κατά 11.900 άτομα ενώ αυξάνεται η απασχόληση σε εργοδότες και αυτοαπασχολούμενους κατά 12.500 και 7.000 άτομα, πίνακας 3. Στους άνδρες μειώνεται επιπλέον η κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων, ενώ στις γυναίκες υπάρχει μείωση μόνο στην κατηγορία των συμβοηθούντων μελών.

Στους νέους μέχρι 29 ετών, με εξαίρεση την κατηγορία των αυτοαπασχολούμενων, σε όλες τις άλλες κατηγορίες μειώνεται η απασχόλησή τους. Στους νέους άνδρες μειώνεται η απασχόληση σε όλες τις κατηγορίες, στις νέες γυναίκες μειώνεται στις μισθωτές και στα συμβοηθούντα μέλη, ενώ παρέμεινε αμετάβλητη η κατηγορία των εργοδοτών.

2. Μείωση της μισθωτής εργασίας σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΣΥΕ, (ετήσια και μηνιαία) από το 1988 μέχρι το 2008, εμφανίζεται μόνο κατά την περίοδο 1990-1991.

Πίνακας 3. Οι μεταβολές ως προς την θέση στην επιχείρηση 2008 - 2009

Θέση στην επιχείρηση	Α΄ τρίμηνο 2008	Α΄ τρίμηνο 2009	Α΄ τρίμηνο 2008 - 2009	Α΄ τρίμηνο 2008 - 2009 (%)
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	**4.511,6**	**4.485,8**	**-25,8**	**-0,57**
Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	375,9	388,4	12,5	3,33
Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	960,5	967,6	7,1	0,73
Βοηθός στην οικογενειακή επιχείρηση	272,3	260,4	-11,9	-4,36
Μισθωτός (με μισθό ή ημερομίσθιο)	**2.902,9**	**2.869,5**	**-33,4**	**-1,15**
Μόνιμη Απασχόληση	2.603,9	2.545,2	-58,7	-2,25
Προσωρινή Απασχόληση	299,0	324,3	25,3	8,45
% Προσωρινής Απασχόλησης	10,3	11,3		

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου

Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Η μείωση της μισθωτής απασχόληση οφείλεται στην μείωση των μόνιμα απασχολούμενων καθώς ο αριθμός των προσωρινά απασχολούμενων αυξήθηκε. Ειδικότερα, η μόνιμη απασχόληση, η οποία μειώνεται για πρώτη φορά από τα 1988, μειώθηκε κατά 2,25% και 58.650 άνδρες και γυναίκες, ενώ η προσωρινή απασχόληση αυξήθηκε κατά 8,45% και 25.250 άτομα. Με προσωρινή απασχόληση εργάζονται 324.250 άνδρες και γυναίκες και το ποσοστό της ανήλθε στο 11,3% έναντι 10,3% το 2008.

Η μόνιμη απασχόληση μειώνεται μόνο στους άνδρες κατά 61.300 άτομα ενώ αυξάνεται κατά 2.400 στις γυναίκες. Η αύξηση της προσωρινής απασχόλησης σε μεγαλύτερο βαθμό οφείλεται σε αύξηση των ανδρών (56% έναντι 44% των γυναικών).

Ο αριθμός των μερικώς απασχολούμενων ανέρχεται σε 275.700 άνδρες και γυναίκες. Το ποσοστό της ανήλθε στο 6,15% έναντι 5,8% του προηγούμενου έτους. Η αύξηση αυτή αναλογεί σε 14.500 άτομα η οποία σε συνδυασμό με την μείωση που επήλθε στην συνολική απασχόληση είχε ως αποτέλεσμα την μείωση των πλήρως[3] απασχολούμενων κατά 40.300 άνδρες και γυναίκες, πίνακας 4.

3. Η μείωση των πλήρως απασχολούμενων οφείλεται μόνο στους άνδρες καθώς οι γυναίκες με πλήρη απασχόληση αυξήθηκαν κατά 10.500 άτομα. Μείωση των πλήρως απασχολούμενων έχουμε στους νέους μέχρι 29 ετών σε άνδρες και γυναίκες.

Πίνακας 4. Οι μεταβολές στην πλήρη και την μερική απασχόληση 2008 - 2009

	Α΄ τρίμηνο 2008	Α΄ τρίμηνο 2009	Α΄ τρίμηνο 2008 - 2009	Α΄ τρίμηνο 2008 - 2009 (%)
ΣΥΝΟΛΟ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ	4.511,6	4.485,8	-25,8	-0,57
ΜΕΡΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	261,2	275,7	14,5	5,56
ΠΛΗΡΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ	4250,4	4210,1	-40,3	-0,95
% ΜΕΡΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	5,8	6,1		

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου
Επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Οι απασχολούμενοι με μερική απασχόληση αυξήθηκαν και στα δύο φύλα. με τα 3/4 της μεταβολής (11.100) να αναλογούν σε αύξηση των απασχολουμένων γυναικών, με μερική απασχόληση.

Οι νέοι άνδρες και γυναίκες μερικώς απασχολούμενοι αυξήθηκαν έναντι του προηγούμενο έτους κατά 11.000. Στην αύξηση αυτή των νέων ανδρών οφείλεται η αύξηση των μερικώς απασχολούμενων στο σύνολο των ανδρών, ενώ υπερβαίνει την αντίστοιχη αύξηση που επήλθε στις νέες γυναίκες (6.100 έναντι 4.900 αντίστοιχα).

Ένα ακόμη χαρακτηριστικό στη μερική απασχόληση, είναι η αύξηση της συμμετοχής όσων αναζητούσαν θέση πλήρους απασχόλησης αλλά δεν βρήκαν και αποδέχτηκαν τη θέση μερικής απασχόλησης. Αποτελούν το 46% των μερικώς απασχολουμένων έναντι 41% που αποτελούσαν το προηγούμενο έτος, η ποσοστιαία αύξησή τους ανέρχεται στο 20%, υπερβαίνει την αριθμητική αύξηση που επήλθε στην μερική απασχόληση (20.300 άτομα) και εμφανίζεται στις ηλικιακές ομάδες από 19 μέχρι 64 ετών σε άνδρες και γυναίκες.

Από τους 21 μονοψήφιους κλάδους της οικονομίας μειώθηκε η απασχόληση στους 12 κατά 90.000 εργαζόμενους, ενώ αυξήθηκε η απασχόληση στους υπόλοιπους 9 κατά 64.200 εργαζόμενους, πίνακας 5. Στους άνδρες, η απασχόληση μειώθηκε σε 15 κλάδους κατά 75.500 εργαζόμενους ενώ αυξήθηκε η απασχόληση στους υπόλοιπους 6 κατά 28.000 εργαζόμενους, πίνακας 6. Στις γυναίκες, η απασχόληση μειώθηκε σε 10 κλάδους κατά 29.6000 εργαζόμενες ενώ αυξήθηκε η απασχόληση στους υπόλοιπους 11 κατά 51.300 εργαζόμενες, πίνακας 7.

Οι κυριότεροι κλάδοι στους οποίους μειώθηκε η απασχόληση είναι οι: Κατασκευές (27.700 άτομα), Μεταποίηση (11.600 άτομα), Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες (10.100 άτομα), Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία και την κοινωνική μέριμνα (9.700 άτομα), Ξενοδοχεία & εστιατόρια (8.500 άτομα), Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος κλπ (6.400 άτομα).

Ο κυριότερος κλάδος στον οποίο αυξήθηκε η απασχόληση είναι του Εμπορίου (21.800 άτομα) και ακολουθούν Ενημέρωση-Ψυχαγωγία, Ιδιωτικά Νοικοκυριά και Επαγγελματικές - Επιστημονικές κλπ δραστηριότητες με 12.800, 12.200 και 10.400 άτομα αντίστοιχα.

Η μισθωτή απασχόληση μεταβάλλεται όπως ακριβώς και η συνολική απασχόληση με τις μεταβολές στους ίδιους κλάδους με αποτέλεσμα η συμμετοχή της μεταβολής

των μισθωτών να ανέρχεται περί το 80% στους 12 κλάδους που μειώθηκε η απασχόληση και περί το 60% στους 9 κλάδους που αυξήθηκε η απασχόληση (71.400 και 38.000 αντίστοιχα), πίνακας 5. Στους άνδρες η μισθωτή απασχόληση μειώθηκε σε 16 κλάδους και 61.300 άτομα ενώ αυξήθηκε η απασχόλησή τους στους υπόλοιπους 5 κατά 13.900 άτομα, πίνακας 6. Στις γυναίκες η μισθωτή απασχόληση μειώθηκε σε 8 κλάδους και 24.700 άτομα ενώ αυξήθηκε η απασχόλησή τους στους υπόλοιπους 13 κατά 38.600 άτομα, πίνακας 7.

Η πλήρη απασχόληση ακολουθεί τις μεταβολές των κλάδων της συνολικής απασχόλησης με το κλάδο κυρίως της εκπαίδευσης να μειώνεται η πλήρης απασχόληση, πίνακας 5. Στους άνδρες και στις γυναίκες οι κλαδικές μεταβολές είναι ίδιες με τις αντίστοιχες της συνολικής απασχόλησης, με τις γυναίκες να διαφοροποιούνται κυρίως στον κλάδο της Γεωργίας καθώς αυξάνεται η πλήρη απασχόλησή τους ενώ η συνολική απασχόληση αυτών μειώθηκε, πίνακες 6 και 7.

Πίνακας 5. Κλαδικές μεταβολές στο σύνολο των απασχολουμένων 2008 - 2009

σε χιλιάδες	και τα δύο φύλα	Συνολική	Πλήρη	Μερική	Μισθωτοί
	Συνολική Μεταβολή Απασχολούμενων	**-25,8**	**-40,3**	**14,5**	**-33,4**
Κλάδοι που μειώθηκε η απασχόληση	Κατασκευές	-27,7	-27,9	0,2	-16,3
	Μεταποίηση	-11,6	-11,5	-0,1	-11,6
	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	-10,1	-10,5	0,4	-10,5
	Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία κλπ	-9,7	-10,1	0,4	-8,1
	Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος κλπ	-8,5	-10,1	1,6	-1,8
	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος κλπ	-6,4	-6,0	-0,4	-6,2
	Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	-5,7	-4,3	-1,3	-4,4
	Ορυχεία και λατομεία	-4,2	-4,4	0,2	-3,3
	Δημόσια διοίκηση και άμυνα κλπ	-3,1	-5,9	2,8	-3,1
	Μεταφορά και αποθήκευση	-1,5	-2,0	0,5	-4,0
	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	-1,2	-1,4	0,2	-1,7
	Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	-0,4	-0,7	0,2	-0,4
	Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων κλπ,	0,1	-0,2	0,3	0,1
	Συνολική μεταβολή* μειούμενων κλάδων	***-89,9***	***-98,7***		***-71,4***
Κλάδοι που αυξήθηκε η απασχόληση	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο κλπ	21,8	16,1	5,7	2,7
	Ενημέρωση και επικοινωνία	12,8	12,1	0,7	8,7
	Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	12,2	6,7	5,5	12,4
	Επαγγελματικές, επιστημονικές κλπ δραστηριότητες	10,4	8,4	2,0	6,9
	Εκπαίδευση	4,0	-2,9	6,9	3,1
	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	2,1	14,3	-12,2	3,5
	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,6	0,6	-0,1	0,2
	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	0,3	-0,7	1,0	0,4
	Συνολική μεταβολή* αυξανόμενων κλάδων	64,1	58,3		38,0

* Οι Συνολικές μεταβολές στη πλήρη και τη μισθωτή απασχόληση συμπεριλαμβάνουν τους κλάδους όπου η απασχόληση έχει αυξηθεί ή μειωθεί αντίστοιχα, ανεξάρτητα της μεταβολής της συνολικής απασχόλησης.

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου, επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 6. Κλαδικές μεταβολές στους άνδρες απασχολούμενους 2008 - 2009

σε χιλιάδες	Άνδρες	Συνολική	Πλήρη	Μερική	Μισθωτοί
	Συνολική Μεταβολή Απασχολούμενων	-47,4	-50,9	3,4	-47,3
Κλάδοι που μειώθηκε η απασχόληση	Κατασκευές	-30,4	-31,0	0,6	-18,1
	Δημόσια διοίκηση και άμυνα κλπ	-10,8	-11,4	0,6	-10,8
	Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία κλπ	-6,9	-6,6	-0,3	-5,8
	Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος κλπ	-6,7	-7,3	0,5	-2,7
	Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	-4,7	-4,5	-0,2	-4,3
	Ορυχεία και λατομεία	-3,6	-3,7	0,1	-3,0
	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος κλπ	-3,5	-3,5	0,0	-3,3
	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	-2,8	-2,7	-0,1	-3,7
	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	-2,1	-1,1	-1,0	-2,5
	Μεταφορά και αποθήκευση	-1,5	-2,4	0,8	-4,1
	Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	-1,0	-1,0	0,0	-1,0
	Εκπαίδευση	-0,6	-4,2	3,6	-1,0
	Μεταποίηση	-0,3	-1,3	1,0	-0,1
	Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	-0,3	-0,1	-0,2	-0,1
	Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων κλπ,	-0,1	0,1	-0,2	-0,1
	Συνολική μεταβολή* μειούμενων κλάδων	***-75,5***	***-80,8***		***-61,3***
Κλάδοι που αυξήθηκε η απασχόληση	Ενημέρωση και επικοινωνία	9,7	9,0	0,7	7,2
	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο κλπ	9,1	8,2	0,9	-0,5
	Επαγγελματικές, επιστημονικές κλπ δραστηριότητες	4,0	3,2	0,8	2,0
	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	3,1	7,2	-4,0	3,2
	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	1,3	1,4	-0,1	1,3
	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	0,8	0,8	0,0	0,2
	Συνολική μεταβολή* αυξανόμενων κλάδων	**28,0**	**29,9**		**13,9**

* Οι Συνολικές μεταβολές στη πλήρη και τη μισθωτή απασχόληση συμπεριλαμβάνουν τους κλάδους όπου η απασχόληση έχει αυξηθεί ή μειωθεί αντίστοιχα, ανεξάρτητα της μεταβολής της συνολικής απασχόλησης.

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου, επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Πίνακας 7. Κλαδικές μεταβολές στις γυναίκες απασχολούμενες 2008 - 2009

σε χιλιάδες	Γυναίκες	Σύνολο	Πλήρη	Μερική	Μισθωτοί
	Συνολική Μεταβολή Απασχολούμενων	**21,6**	**10,5**	**11,1**	**13,9**
Κλάδοι που μειώθηκε η απασχόληση	Μεταποίηση	-11,2	-10,2	-1,1	-11,5
	Χρηματοπιστωτικές και ασφαλιστικές δραστηριότητες	-7,2	-7,8	0,5	-6,7
	Παροχή ηλεκτρικού ρεύματος κλπ	-2,9	-2,5	-0,4	-2,9
	Δραστηριότητες σχετικές με την ανθρώπινη υγεία κλπ	-2,8	-3,5	0,7	-2,2
	Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος κλπ	-1,7	-2,8	1,0	1,0
	Γεωργία, δασοκομία και αλιεία	-1,0	7,2	-8,2	0,4
	Διοικητικές και υποστηρικτικές δραστηριότητες	-1,0	0,2	-1,2	-0,1
	Τέχνες, διασκέδαση και ψυχαγωγία	-0,9	-2,0	1,1	-0,9
	Ορυχεία και λατομεία	-0,6	-0,7	0,1	-0,2
	Διαχείριση ακίνητης περιουσίας	-0,2	-0,2	-0,1	-0,1
	Συνολική μεταβολή μειούμενων κλάδων	***-29,6***	***-30,3***		***-24,7***
Κλάδοι που αυξήθηκε η απασχόληση	Χονδρικό και λιανικό εμπόριο κλπ	12,6	7,9	4,8	3,2
	Δραστηριότητες νοικοκυριών ως εργοδοτών	12,5	6,8	5,7	12,5
	Δημόσια διοίκηση και άμυνα κλπ	7,6	5,5	2,2	7,6
	Επαγγελματικές, επιστημονικές κλπ δραστηριότητες	6,4	5,2	1,2	4,9
	Εκπαίδευση	4,5	1,2	3,3	4,1
	Ενημέρωση και επικοινωνία	3,1	3,1	0,0	1,4
	Κατασκευές	2,7	3,1	-0,4	1,7
	Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	0,9	-0,3	1,2	0,7
	Δραστηριότητες ετερόδικων οργανισμών και φορέων	0,6	0,4	0,2	0,6
	Παροχή νερού, επεξεργασία λυμάτων κλπ,	0,2	-0,4	0,6	0,2
	Μεταφορά και αποθήκευση	0,1	0,4	-0,3	0,1
	Συνολική μεταβολή αυξανόμενων κλάδων	**51,3**	**40,9**		**37,2**

* Οι Συνολικές μεταβολές στη πλήρη και τη μισθωτή απασχόληση συμπεριλαμβάνουν τους κλάδους όπου η απασχόληση έχει αυξηθεί ή μειωθεί αντίστοιχα, ανεξάρτητα της μεταβολής της συνολικής απασχόλησης.

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου, επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

3. ΑΝΕΡΓΟΙ

Από τους 462.340 ανέργους το 40% είναι νέοι ηλικίας 15-29 ετών. Το ποσοστό ανεργίας τους ανήλθε στο 18,5% έναντι 17,3% του προηγούμενου έτους, αύξηση που αντιστοιχεί σε 10.250 νέους και νέες. Την ίδια περίοδο οι άνεργοι άνω των 30 ετών αυξήθηκαν κατά 45.550 άτομα ή ποσοστό 19,7%. Περί τα 2/3 της μεταβολής των ανέργων, οφείλεται σε αύξηση των ανέργων ανδρών σε όλες τις ηλικιακές ομάδες (64%), ενώ είναι χαρακτηριστικό ότι οι άνεργοι άνδρες άνω των 30 ετών, την εν λόγω περίοδο, αυξήθηκαν σε ποσοστό 34% έναντι του προηγούμενου έτους, πίνακας 8.

Από το σύνολο των ανέργων το 29,2% ή οι 134.950 είναι «Νέοι άνεργοι», δηλαδή εισέρχονται για πρώτη φορά στην αγορά εργασίας αναζητώντας απασχόληση, ενώ

κατά το προηγούμενο έτος αναλογούσαν στο 1/3 των ανέργων (135.600 άνεργοι). Σε σχέση με το προηγούμενο έτος οι άνεργοι εμφανίζουν μείωση σε άνδρες και γυναίκες.

Οι «παλαιοί» άνεργοι (όσοι δηλαδή έχουν εργαστεί στο παρελθόν), από τα 2/3 που αποτελούσαν το προηγούμενο έτος σήμερα αποτελούν στο 70,8% των ανέργων (327.400 άνεργοι), παρουσιάζοντας μία αύξηση της τάξεως του 21% περίπου ή 56.500 άνεργοι. Η εν λόγω αύξηση είναι σε άνδρες και γυναίκες και σε όλες τις ηλικιακές ομάδες.

Οι μακροχρόνια άνεργοι (όσοι δηλαδή αναζητούν εργασία πάνω από 1 έτος, ανεξάρτητα αν είναι «νέοι» ή «παλαιοί»), αποτελούν το 41,6% των ανέργων έναντι 47,6% που αποτελούσαν το προηγούμενο έτος (190.800 έναντι 193.700). Η αύξηση των μακροχρόνια ανέργων προέρχεται από την μεταβολή των ανδρών άνω των 30 ετών.

Όπως προκύπτει από τις παραπάνω μεταβολές των κατηγοριών των ανέργων, η αύξηση αυτών σε σχέση με το προηγούμενο έτος προέρχεται από αυξήσεις των «παλαιών» ανέργων καθώς και όσων η διάρκεια ανεργίας είναι μικρότερη του ενός έτους.

Πίνακας 8. Οι μεταβολές των ανέργων κατά φύλο, διάρκεια και ομάδες ηλικιών

Α΄ τρίμηνο 2008 - 2009	Σύνολο Ανέργων	Τώρα θα αρχίσουν	λιγότερο από ένα μήνα	1 – 2 μήνες	3 – 5 μήνες	6 – 11 μήνες	12 μήνες και άνω	«Νέοι» Άνεργοι	«Παλαιοί» Άνεργοι
και τα δύο φύλα	**55,8**	**0,5**	**6,6**	**13,0**	**21,7**	**16,8**	**-2,9**	**-0,7**	**56,5**
15-29 ετών	10,2	-1,2	1,5	4,8	3,7	5,8	-4,5	-6,5	16,8
30+ ετών	45,6	1,7	5,1	8,2	18,0	11,0	1,6	5,8	39,7
Άνδρες	**35,6**	**0,3**	**2,6**	**11,7**	**9,0**	**8,2**	**3,9**	**-2,1**	**37,8**
15-29 ετών	6,8	-0,1	0,4	5,4	-1,5	2,6	-0,1	-2,6	9,3
30+ ετών	28,9	0,4	2,2	6,3	10,4	5,6	4,0	0,5	28,4
Γυναίκες	**20,2**	**0,2**	**4,0**	**1,3**	**12,7**	**8,6**	**-6,7**	**1,4**	**18,7**
15-29 ετών	3,5	-1,1	1,2	-0,6	5,2	3,2	-4,4	-3,9	7,4
30+ ετών	16,7	1,3	2,9	1,9	7,5	5,4	-2,3	5,4	11,3

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου, επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Εξετάζοντας τον κύριο όγκο των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν διαπιστώνουμε ότι αυτοί προέρχονται κυρίως από τους κλάδους των Ξενοδοχείων και Εστιατορίων, την Μεταποίηση, του Εμπορίου και των Κατασκευών. Αθροιστικά οι άνεργοι στους κλάδους αυτούς ανέρχονται σε 196.900 και αποτελούν το 60% των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν ενώ μόνο ο κλάδος των Ξενοδοχείων και Εστιατορίων περιλαμβάνει το 35% των ανέργων αυτών των τεσσάρων κλάδων, πίνακας 9.

Οι μακροχρόνια άνεργοι των τεσσάρων αυτών κλάδων αναλογούν λίγο πάνω από το ήμισυ των μακροχρόνια παλαιών ανέργων. Περίπου το 40% των ανέργων από το Εμπόριο καθώς και από την Μεταποίηση είναι μακροχρόνια άνεργοι, το 1/4 περίπου στις Κατασκευές και μόλις το 18% στα Ξενοδοχεία και τα Εστιατόρια.

Σε σχέση με το προηγούμενο χρόνο και με εξαίρεση το Εμπόριο οι υπόλοιποι αυτοί κλάδοι, έχουν και την μεγαλύτερη αριθμητική μεταβολή (Κατασκευές, Ξενοδοχεία & Εστιατόρια και Μεταποίηση). Οι άνδρες για τον κλάδο των Κατασκευών και οι γυναίκες στους άλλους δύο κλάδους (82,5% και 60% αντίστοιχα).

Πίνακας 9. Άνεργοι και κλάδοι, διάρκεια ανεργίας και μεταβολές 2008 - 2009

Άνεργοι 2009 Κλάδος οικονομικής δραστηριότητας	Άνεργοι που έχουν εργαστεί	Τώρα θα αρχίσουν να αναζητούν	λιγότερο από ένα μήνα	1 – 2 μήνες	3 – 5 μήνες	6 – 11 μήνες	12 μήνες & άνω
και τα δύο φύλα	**327,4**	**3,6**	**23,7**	**62,9**	**74,5**	**48,8**	**113,8**
Μεταποίηση	44,7	0,7	3,7	8,2	7,2	7,6	17,4
Κατασκευές	37,4	0,3	3,3	12,3	8,4	4,2	8,9
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο	45,9	0,4	4,3	6,8	8,6	7,5	18,3
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος κλπ	68,9	0,5	5,1	14,2	28,7	8,3	12,2
Σύνολο τεσσάρων κλάδων	**196,9**	**1,9**	**16,4**	**41,4**	**52,8**	**27,5**	**56,8**
Συμμετοχή 4 κλάδων (%)	60%	54%	69%	66%	71%	56%	50%

Μεταβολές Ανέργων 2008 - 2009	Άνεργοι που έχουν εργαστεί	Τώρα θα αρχίσουν να αναζητούν	λιγότερο από ένα μήνα	1 – 2 μήνες	3 – 5 μήνες	6 – 11 μήνες	12 μήνες και άνω
και τα δύο φύλα	**56,5**	**1,2**	**5,6**	**10,6**	**20,6**	**15,2**	**3,3**
Μεταποίηση	8,4	0,5	1,0	4,3	1,2	3,3	-1,9
Κατασκευές	21,1	0,3	1,9	8,4	5,4	2,7	2,4
Χονδρικό & λιανικό εμπόριο	1,6	0,4	1,6	-0,5	0,9	-0,2	-0,6
Δραστηριότητες υπηρεσιών παροχής καταλύματος κλπ	13,7	-0,3	1,3	-4,8	10,7	3,3	3,4

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου, επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Ως προς το εκπαιδευτικό επίπεδο των ανέργων πάνω από το 1/3 έχει απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης (37%), το 1/5 είναι Πτυχιούχοι ανωτέρων τεχνικών & επαγγελματικών σχολών, ένα 11% είναι Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών, το 13% έχει τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης, ένα 17% έχει απολυτήριο στοιχειώδους εκπαίδευσης, το1,3% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου και το 1% δεν τελείωσε την στοιχειώδη εκπαίδευση ή δεν πήγε καθόλου σχολείο. Πάνω από το 1/3 των ανέργων με υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο είναι ηλικίας 25-29 ετών, και το 40% των ανέργων με το ίδιο εκπαιδευτικό επίπεδο έχουν ηλικία από 30-44 ετών.

Το 45% και το 25% περίπου της μεταβολής των ανέργων με ηλικία 30-44 ετών και 45-64 ετών αντίστοιχα, οφείλεται σε αύξηση όσων έχουν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης. Αντίστοιχα, το 35% και το 22% περίπου της μεταβολής των ανέργων με ηλικία 30-44 ετών και 45-64 ετών οφείλεται σε αύξηση όσων έχουν υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο. Συνολικά, πάνω από το ήμισυ της μεταβολής των ανέργων οφείλεται στη μεταβολή των ανέργων με ηλικίες από 30 μέχρι 64 ετών που διαθέτουν ένα μέσο και υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, πίνακας 10.

Πίνακας 10. Οι μεταβολές των ανέργων κατά ομάδες ηλικιών και εκπαιδευτικό επίπεδο 2008 - 2009

Ομάδες ηλικιών Εκπαιδευτικό επίπεδο	Σύνολο Ανέργων	Ομάδες ηλικιών					
		15 – 19 ετών	20 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 44 ετών	45 – 64 ετών	65 ετών και άνω
και τα δύο φύλα	**55,8**	**1,4**	**7,4**	**1,5**	**25,0**	**20,5**	**0,1**
Έχουν μεταπτυχιακό τίτλο	**0,7**	–	0,1	0,3	-0,1	0,4	–
Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	**5,3**	–	0,3	-1,4	4,2	2,2	–
Πτυχιούχοι ανωτέρων τεχνικών - επαγγελματικών σχολών	**6,3**	-0,4	1,9	-0,5	3,6	2,1	-0,3
Έχουν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης	**6,3**	-0,4	1,9	-0,5	3,6	2,1	-0,3
Έχουν τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης	**22,4**	1,2	3,2	1,4	11,3	5,3	0,1
Έχουν απολυτήριο στοιχειώδους εκπαίδευσης	**9,7**	1,0	1,6	0,0	2,8	4,2	–
Δεν τελείωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση	**-0,1**	-0,1	0,5	0,3	-0,7	-0,2	–
Δεν πήγαν καθόλου σε σχολείο	**0,0**	0,1	-0,1	-0,1	0,2	-0,1	–

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου, επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Ως προς το εκπαιδευτικό επίπεδο των «νεοεισερχόμενων» ανέργων, η συμμετοχή τους είναι μεγαλύτερη στο υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο και μικρότερη στα υπόλοιπα εκπαιδευτικά επίπεδα, έναντι των μέσων των ανέργων. Περί τα 2/3 των «νέων» ανέργων κατόχων μεταπτυχιακού τίτλου ή πτυχιούχων ανωτάτων σχολών είναι νέοι ηλικίας μέχρι 29 ετών. Η συμμετοχή των νέων στις κατηγορίες όσων έχουν πτυχίο ανώτερης τεχνικής και επαγγελματικής σχολής ή απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης αυξάνεται στα 3/4 των «νέων» των αντίστοιχων εκπαιδευτικών βαθμίδων. Οι νέοι μέχρι 29 ετών αποτελούν επίσης το 58% όσων έχουν τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης και το 36% όσων έχουν τελειώσει στοιχειώδη εκπαίδευση.

Στην εν λόγω κατηγορία αυξάνονται οι άνεργοι μεταξύ 30 και 64 ετών και κυρίως μεταξύ 30-44 ετών, ενώ πολύ πάνω από το ήμισυ της συνολικής μεταβολής αυτών των ηλικιών οφείλεται σε αύξηση των ανέργων που έχουν υψηλό εκπαιδευτικό επίπεδο, (3.360 άτομα έναντι 5.830 ή 57,5%), πίνακας 11.

Πίνακας 11. Οι μεταβολές των «Νέων» ανέργων κατά ομάδες ηλικιών και εκπαιδευτικό επίπεδο 2008 - 2009

Ομάδες ηλικιών Εκπαιδευτικό επίπεδο	Σύνολο «Νέων»	Ομάδες ηλικιών					
		15 – 19 ετών	20 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 44 ετών	45 – 64 ετών	65 ετών και άνω
και τα δύο φύλα	**-0,7**	**0,9**	**-3,4**	**-4,1**	**5,2**	**0,6**	**–**
Έχουν μεταπτυχιακό τίτλο	**-0,9**	–	0,1	-0,4	-0,6	0,0	–
Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	**0,4**	–	-1,2	-0,5	2,0	0,1	–
Πτυχιούχοι ανωτέρων τεχνικών - επαγγελματικών σχολών	**-1,6**	-0,4	-0,8	-1,6	0,8	0,4	–
Έχουν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης	**0,5**	0,4	–	-1,7	1,8	-0,1	–
Έχουν τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης	**1,7**	1,5	-1,1	-0,1	1,1	0,4	–
Έχουν απολυτήριο στοιχειώδους εκπαίδευσης	**-0,4**	-0,5	-0,6	0,4	0,3	0,1	–
Δεν τελείωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση	**-0,1**	-0,1	0,5	-0,1	-0,4	–	–
Δεν πήγαν καθόλου σε σχολείο	**-0,3**	–	-0,2	-0,1	0,2	-0,3	–

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου, επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Στους ανέργους που έχουν εργαστεί στο παρελθόν («παλαιοί» άνεργοι), ο κύριος όγκος αυτών είναι ηλικίας μεταξύ 30 και 64 ετών (περίπου 7 στους 10). Πάνω από το 1/3 των «παλαιών» ανέργων έχει απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης, το 20% είναι είτε άνεργοι πτυχιούχοι ανώτερης τεχνικής και επαγγελματικής σχολής είτε έχουν τελειώσει την στοιχειώδη εκπαίδευση, το 14% έχει τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης, το 7,5% είναι πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών και το 1,5% είναι κάτοχοι μεταπτυχιακού τίτλου. Η συμμετοχή των «παλαιών ανέργων» άνω των 30 ετών είναι αυξημένη έναντι της μέσης συμμετοχής αυτών, στις κατηγορίες των «παλαιών ανέργων» που έχουν τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης ή την στοιχειώδη εκπαίδευση. Αντίθετα, μειώνεται στους πτυχιούχους ανώτερης τεχνικής και επαγγελματικής σχολής (78,5%, 85% και 60% αντίστοιχα έναντι 72%της μέσης συμμετοχής τους).

Ο κύριος όγκος της μεταβολής των «παλαιών ανέργων» οφείλεται στην αύξηση της ηλικιακής ομάδας μεταξύ 30-64 ετών (70% ή 39.660 άτομα έναντι 56.480). Παραπλήσια με τη μέση συμμετοχή, είναι η συμμετοχή αυτής της ομάδας στην αύξηση των παλαιών ανέργων που έχουν τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης ή έχουν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης, ενώ αυξάνεται στο 85% η συμμετοχή στην αύξηση των «παλαιών ανέργων» που είναι πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών ή έχουν τελειώσει τη στοιχειώδη εκπαίδευση, πίνακας 12.

Πίνακας 12. Οι μεταβολές των ανέργων που έχουν εργαστεί στο παρελθόν κατά ομάδες ηλικιών και εκπαιδευτικό επίπεδο 2008 - 2009

Ομάδες ηλικιών Εκπαιδευτικό επίπεδο	«Παλαιοί» Άνεργοι	Ομάδες ηλικιών					
		15 – 19 ετών	20 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 44 ετών	45 – 64 ετών	65 ετών και άνω
και τα δύο φύλα	**56,5**	**0,5**	**10,7**	**5,6**	**19,8**	**19,9**	**0,1**
Έχουν μεταπτυχιακό τίτλο	**1,7**	–	–	0,7	0,5	0,4	–
Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	**4,9**	–	1,6	-0,9	2,1	2,0	–
Πτυχιούχοι ανωτέρων τεχνικών -επαγγελματικών σχολών	**7,9**	–	2,7	1,1	2,8	1,7	-0,3
Έχουν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης	**21,9**	0,7	3,2	3,0	9,5	5,4	0,1
Έχουν τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης	**8,0**	-0,5	2,7	0,1	1,8	3,8	–
Έχουν απολυτήριο στοιχειώδους εκπαίδευσης	**11,9**	0,1	0,4	1,0	3,3	6,7	0,3
Δεν τελείωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση	**-0,1**	–	0,1	0,4	-0,3	-0,2	–
Δεν πήγαν καθόλου σε σχολείο	**0,2**	0,1	0,1	–	–	0,1	–

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008, 2009 Α΄ τριμήνου, επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

4. ΡΟΕΣ ΑΠΟ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Εξετάζοντας τις ροές από και προς την απασχόληση το Α΄ τρίμηνο του 2009, διαπιστώνουμε ότι το ισοζύγιο στην αναπλήρωση μεταξύ θέσεων εργασίας που δημιουργήθηκαν και θέσεων εργασίας που χάθηκαν, είναι αρνητικό.

Ειδικότερα, στο Α΄ τρίμηνο δημιουργήθηκαν 170.500 θέσεις εργασίας, ενώ αποχώρησαν από την απασχόληση περί τους 181.800 απασχολούμενους. Από τις θέσεις εργασίας που χάθηκαν, οι 105.000 πρώην απασχολούμενοι, είναι σήμερα άνεργοι, γεγονός που πρέπει να συνδυαστεί με τα αποτελέσματα της οικονομικής κρίσης και ειδικότερα την αύξηση των απολύσεων, πίνακας 13.

Πίνακας 13. Οι ροές από και προς την απασχόληση, ποσοστό αναπλήρωσης

ΠΡΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ***(Εισροές)***

ΕΤΟΣ	από ΑΝΕΡΓΟΥΣ	από ΜΗ ΕΝΕΡΓΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΕΡΧΟΜΕΝΩΝ
2007	90.700	66.300	157.000
2008	109.274	77.420	186.694
2009	90.206	80.273	170.479

ΑΠΟ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ***(Εκροές)***

ΕΤΟΣ	προς ΑΝΕΡΓΟΥΣ	προς ΜΗ ΕΝΕΡΓΟ	ΣΥΝΟΛΟ ΕΞΕΡΧΟΜΕΝΩΝ
2007	70.344	75.604	145.948
2008	62.235	76.951	139.186
2009	104.937	76.832	181.769

ΠΟΣΟΣΤΟ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΗΣ ***(Εισροές / Εκροές)***

ΕΤΟΣ	ΑΝΕΡΓΟΙ	ΜΗ ΕΝΕΡΓΟΙ	ΣΥΝΟΛΟ
2007	1,29	0,88	1,08
2008	1,76	1,01	1,34
2009	0,86	1,04	0,94

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2007 - 2009 (Α' τριμήνου), επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

5. ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΕΡΓΙΑ ΣΤΙΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ

Το ποσοστό ανεργίας το 2009 σε τέσσερις περιφέρειες είναι μικρότερο από το μέσο ποσοστό ανεργίας της χώρας. Οι ίδιες περιφέρειες είχαν μικρότερο ποσοστό ανεργίας και κατά Α΄ τρίμηνο του προηγούμενου χρόνου, με ακόμη μία επιπλέον, την Κρήτη, διάγραμμα 1.

Διάγραμμα 1

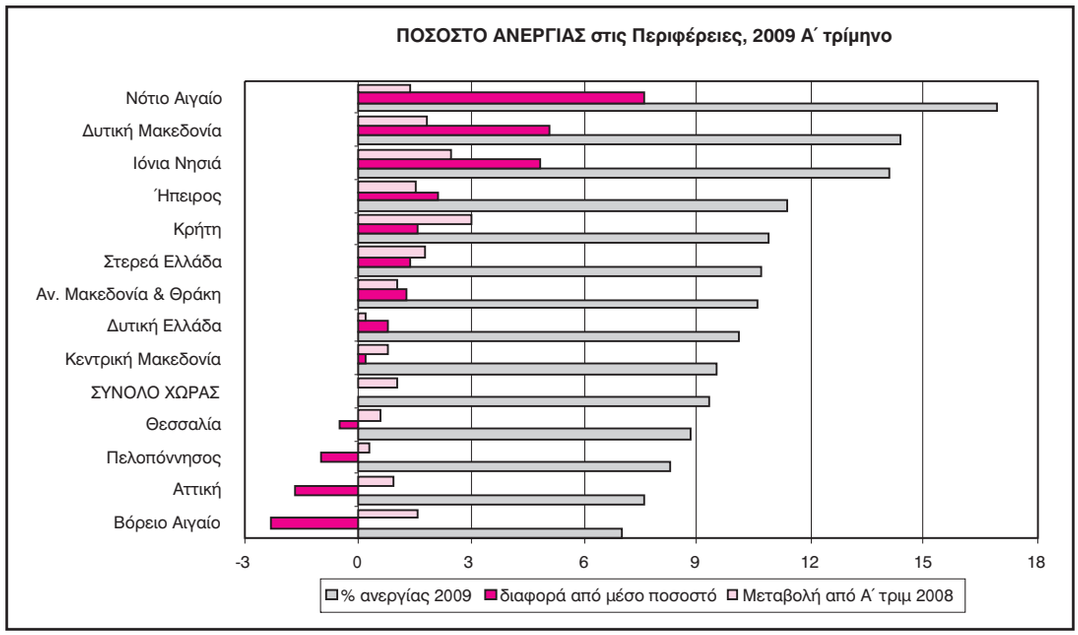

Πηγή: ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008,2009 Α΄ τριμήνου Επεξεργασία: ΙΝΕ /ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο αυξάνονται (αριθμητικά) οι άνεργοι σε όλες τις περιφέρειες της χώρας, κυρίως σε Αττική, Κρήτη και Κεντρική Μακεδονία. Οι κυριότερες ποσοστιαίες μεταβολές είναι στην Κρήτη όπου οι άνεργοι αυξήθηκαν κατά 43%, στα Ιόνια Νησιά και το Βόρειο Αιγαίο όπου η αύξηση ήταν γύρω στο 27% ενώ στη Δυτική Μακεδονία ξεπέρασε το 20%. Από 16% μέχρι 18% αυξήθηκαν οι άνεργοι σε Αττική, Στερεά Ελλάδα και Ήπειρο, πίνακας 14

Αντίθετα, η απασχόληση δεν μειώθηκε σε όλες τις περιφέρειες καθώς αυξάνετε σε Δυτική Μακεδονία, Αττική, Ιόνια Νησιά, Νότιο Αιγαίο και Πελοπόννησο ενώ παρέμεινε αμετάβλητη στην Ήπειρο. Από αυτές τις περιφέρεις, μόνο στη Δυτική Μακεδονία η αύξηση στο εργατικό δυναμικό οφείλεται πάνω από το ήμισυ (53%) σε αύξηση της απασχόλησης. Στην Πελοπόννησο η μεταβολή της απασχόλησης συνέβαλε κατά 40% στην αύξηση του εργατικού δυναμικού, η αναλογία μειώνεται γύρω στο 30% για τα Ιόνια Νησιά και το Νότιο Αιγαίο, ενώ στην Αττική ο κύριος όγκος της αύξησης του εργατικού δυναμικού προέρχεται από αύξηση των ανέργων (93,5%). Οι περιφέρειες με την μεγαλύτερη αριθμητική μείωση στην απασχόληση είναι η Κεντρική Μακεδονία και η Στερεά Ελλάδα, πίνακας 14.

Πίνακας 14. Οι μεταβολές του εργατικού δυναμικού στις περιφέρειες της χώρας

Α΄ τριμήνου 2008 - 2009 Περιφέρειες	Εργατικό Δυναμικό			Εργατικό Δυναμικό (%)		
	Σύνολο	Απασχο-λούμενοι	Άνεργοι	Σύνολο	Απασχο-λούμενοι	Άνεργοι
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	**29,9**	**-25,8**	**55,8**	**0,6**	**-0,6**	**13,7**
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	-1,0	-3,7	2,7	-0,4	-1,6	11,1
Κεντρική Μακεδονία	-7,9	-13,8	5,9	-0,9	-1,8	8,2
Δυτική Μακεδονία	6,6	3,5	3,1	5,5	**3,4**	***20,7***
Ήπειρος	2,6	0,0	2,6	1,7	0,0	***17,7***
Θεσσαλία	0,0	-1,9	1,9	0,0	-0,6	7,2
Ιόνια Νησιά	4,2	1,3	2,9	4,4	1,5	**26,2**
Δυτική Ελλάδα	-0,9	-1,5	0,5	-0,3	-0,5	1,7
Στερεά Ελλάδα	-6,0	-9,6	3,7	-2,5	**-4,4**	***16,9***
Αττική	20,2	1,3	18,9	1,1	0,1	***15,5***
Πελοπόννησος	1,2	0,5	0,7	0,5	0,2	3,4
Βόρειο Αιγαίο	-1,0	-2,1	1,1	-1,3	-2,9	**26,9**
Νότιο Αιγαίο	3,6	1,1	2,4	2,7	1,0	11,9
Κρήτη	8,3	-0,7	9,0	3,1	-0,3	**43,1**

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, ΕΕΔ 2008 - 2009 (Α' τριμήνου), επεξεργασία: ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ (Γ. Κρητικίδης)

Η φθίνουσα πορεία του ποσοστού ανεργίας του Α΄ τριμήνου σχεδόν σε όλες τις περιφέρειες της χώρας από το 2004 μέχρι το 2008 ανακόπτετε κατά το τελευταίο έτος. Η φθίνουσα αυτή πορεία αντιστοιχούσε και σε αριθμητική μείωση των ανέργων στις περιφέρειες με εξαίρεση το Νότιο Αιγαίο, ενώ σε Θεσσαλία, Πελοπόννησο και Δυτική Ελλάδα οι άνεργοι και το ποσοστό ανεργίας τους αυξάνονται από το 2008.

Οι απασχολούμενοι στις περισσότερες από τις περιφέρειες[4] της χώρας αυξάνονται σε σχέση με τα προηγούμενα τρίμηνα μεταξύ 2004 και 2008 και οι περιφέρειες με θετική μεταβολή σε σχέση με το προηγούμενο τρίμηνο συνεχίζουν να αυξάνουν την απασχόλησή τους και κατά το 2009, με μικρότερη όμως ένταση από τα προηγούμενα χρόνια, με εξαίρεση την Δυτική Μακεδονία. Η μείωση της απασχόλησης στην Κεντρική Μακεδονία και την Στερεά Ελλάδα έχει ξεκινήσει από το 2008.

4. Εξαίρεση αποτελούν η Ανατολική Μακεδονία και Θράκη, η Δυτική Μακεδονία και η Ήπειρος όπου η απασχόληση αυξάνεται μετά το Α΄ τρίμηνο του 2005. Επίσης η απασχόληση στα Ιόνια Νησιά και το Νότιο Αιγαίο μειώνεται μεταξύ των ετών 2005-2007.

ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΟ ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Πληθυσμός ηλικίας 15 ετών και άνω, κατά κατάσταση απασχόλησης, ομάδες ηλικιών και φύλο

(Α΄ τρίμηνο 2009, σε χιλιάδες)

Ομάδες ηλικιών και φύλο	Γενικό σύνολο	Εργατικό δυναμικό				Μη εργατικό δυναμικό
		Σύνολο	Απασχολούμενοι	Άνεργοι	% Ανεργίας	
και τα δύο φύλα	**9.252,7**	**4.948,1**	**4.485,8**	**462,3**	**9,3**	**4.304,5**
15 – 19 ετών	547,3	46,8	31,3	15,6	33,2	500,5
20 – 24 »	581,0	304,7	230,7	73,9	24,3	276,3
25 – 29 »	770,3	647,6	552,1	95,5	14,7	122,6
30 – 44 »	2.502,1	2.138,7	1.956,7	182,0	8,5	363,4
45 – 64 »	2.816,5	1.724,7	1.630,1	94,6	5,5	1.091,8
65 και άνω	2.035,4	85,6	84,9	0,7	0,9	1.949,8
15 – 29 ετών	1.898,6	999,1	814,1	185,0	18,5	899,5
30 ετών και άνω	7.354,1	3.949,0	3.671,7	277,3	7,0	3.405,1
ΑΝΔΡΕΣ	***4.512,7***	***2.908,2***	***2.710,8***	***197,4***	***6,8***	***1.604,6***
15 – 19 ετών	266,9	27,1	20,9	6,3	23,1	239,8
20 – 24 »	300,2	169,9	137,3	32,6	19,2	130,3
25 – 29 »	406,9	364,5	319,4	45,1	12,4	42,5
30 – 44 »	1.259,9	1.220,0	1.151,9	68,2	5,6	39,9
45 – 64 »	1.376,9	1.065,1	1.020,5	44,7	4,2	311,8
65 και άνω	901,8	61,5	61,0	0,6	0,9	840,3
15 – 29 ετών	974,0	561,5	477,5	84,0	15,0	412,5
30 ετών και άνω	3.538,7	2.346,7	2.233,3	113,4	4,8	1.192,0
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	***4.739,9***	***2.040,0***	***1.775,0***	***264,9***	***13,0***	***2.700,0***
15 – 19 ετών	280,4	19,7	10,4	9,3	47,2	260,7
20 – 24 »	280,8	134,8	93,5	41,3	30,7	146,0
25 – 29 »	363,4	283,2	232,8	50,4	17,8	80,2
30 – 44 »	1.242,2	918,7	804,9	113,8	12,4	323,5
45 – 64 »	1.439,6	659,5	609,6	49,9	7,6	780,0
65 και άνω	1.133,6	24,1	23,9	0,2	0,7	1.109,5
15 – 29 ετών	924,6	437,7	336,6	101,0	23,1	486,9
30 ετών και άνω	3.815,3	1.602,3	1.438,4	163,9	10,2	2.213,0

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Πίνακας 2

Απασχολούμενοι 15 ετών και άνω κατά θέση στο επάγγελμα, ομάδες ηλικιών και φύλο

(Α΄ τρίμηνο 2009 σε χιλιάδες)

Ομάδες ηλικιών και φύλο	Σύνολο	Θέση στο επάγγελμα			
		Εργοδότες	Εργαζόμενοι για δικό τους λογαριασμό	Μισθωτοί (με μισθό ή ημερομίσθιο)	Συμβοηθούντα και μη αμειβόμενα μέλη της οικογενείας
και τα δύο φύλα	**4.485,8**	**388,4**	**967,6**	**2.869,5**	**260,4**
15 – 19 ετών	31,3	0,2	0,8	21,5	8,8
20 – 24 »	230,7	4,1	13,9	185,5	27,2
25 – 29 »	552,1	16,0	69,0	432,0	35,1
30 – 44 »	1.956,7	164,4	364,7	1.339,9	87,7
45 – 64 »	1.630,1	191,4	475,6	878,4	84,7
65 και άνω	84,9	12,3	43,5	12,1	16,9
15 – 29 ετών	814,1	20,3	83,7	639,0	71,2
30 ετών και άνω	***3.671,7***	***368,1***	***883,9***	***2.230,5***	***189,2***
ΑΝΔΡΕΣ	**2.710,8**	**309,6**	**661,5**	**1.650,2**	**89,5**
15 – 19 ετών	20,9	0,2	0,5	14,2	6,0
20 – 24 »	137,3	3,0	8,1	106,5	19,6
25 – 29 »	319,4	12,3	45,3	238,7	23,1
30 – 44 »	1.151,9	130,8	254,5	745,2	21,3
45 – 64 »	1.020,5	153,3	319,7	537,4	10,0
65 και άνω	61,0	10,0	33,4	8,1	9,5
15 – 29 ετών	477,5	15,5	53,9	359,5	48,7
30 ετών και άνω	2.233,3	294,2	607,6	1.290,7	40,8
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	**1.775,0**	**78,7**	**306,1**	**1.219,3**	**170,9**
15 – 19 ετών	10,4	0,0	0,4	7,2	2,8
20 – 24 »	93,5	1,0	5,8	79,0	7,7
25 – 29 »	232,8	3,8	23,7	193,3	12,0
30 – 44 »	804,9	33,6	110,2	594,7	66,4
45 – 64 »	609,6	38,0	156,0	341,0	74,7
65 και άνω	23,9	2,3	10,1	4,1	7,4
15 – 29 ετών	336,6	4,8	29,8	279,5	22,5
30 ετών και άνω	1.438,4	73,9	276,2	939,8	148,5

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Πίνακας 12

Άνεργοι 15 ετών και άνω κατά ομάδες ηλικιών, διάρκεια ανεργίας και φύλο
(Α΄ τρίμηνο 2009 σε χιλιάδες)

Ομάδες ηλικιών και φύλο	Σύνολο	Τώρα θα αρχίσουν να αναζητούν εργασία	Διάρκεια ανεργίας					Από το σύνολο «Νέοι»
			λιγότερο από ένα μήνα	1 – 2 μήνες	3 – 5 μήνες	6 – 11 μήνες	12 μήνες & άνω	
και τα δύο φύλα	**462,3**	**4,1**	**27,7**	**76,9**	**91,9**	**71,0**	**190,8**	**134,9**
15 – 19 ετών	15,6	0,2	1,1	3,4	3,5	3,1	4,3	12,5
20 – 24 »	73,9	0,6	5,1	14,8	14,8	14,0	24,6	42,0
25 – 29 »	95,5	0,4	6,0	13,7	17,9	17,9	39,6	38,7
30 – 44 »	182,0	1,5	10,2	29,3	35,8	25,4	79,7	35,1
45 – 64 »	94,6	1,3	5,3	15,7	19,6	10,6	42,2	6,6
65 και άνω	0,7	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0	0,5	0,0
15 – 29 ετών	185,0	1,2	12,2	31,9	36,2	35,0	68,4	93,2
30 και άνω	277,3	2,8	15,5	45,0	55,6	36,0	122,4	41,7
ΆΝΔΡΕΣ	**197,4**	**1,8**	**12,6**	**41,3**	**43,2**	**30,3**	**68,1**	**45,0**
15 – 19 ετών	6,3	0,2	0,2	1,8	1,7	0,9	1,4	4,6
20 – 24 »	32,6	0,4	1,9	8,8	6,0	5,7	10,0	16,4
25 – 29 »	45,1	0,3	3,2	8,9	8,2	8,3	16,2	16,7
30 – 44 »	68,2	0,2	4,6	12,6	17,2	10,2	23,3	7,1
45 – 64 »	44,7	0,7	2,6	9,3	10,0	5,2	16,9	0,1
65 και άνω	0,6	0,0	0,0	0,0	0,2	0,0	0,4	0,0
15 – 29 ετών	84,0	0,9	5,4	19,4	15,9	14,9	27,6	37,8
30 και άνω	113,4	0,9	7,2	21,9	27,3	15,4	40,6	7,2
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	**264,9**	**2,2**	**15,1**	**35,5**	**48,6**	**40,7**	**122,7**	**90,0**
15 – 19 ετών	9,3	0,0	0,9	1,6	1,8	2,2	2,9	8,0
20 – 24 »	41,3	0,2	3,2	6,1	8,9	8,4	14,6	25,5
25 – 29 »	50,4	0,1	2,8	4,8	9,7	9,6	23,4	21,9
30 – 44 »	113,8	1,3	5,6	16,7	18,6	15,1	56,4	28,1
45 – 64 »	49,9	0,6	2,7	6,4	9,6	5,4	25,3	6,5
65 και άνω	0,2	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0
15 – 29 ετών	101,0	0,4	6,8	12,5	20,3	20,2	40,9	55,5
30 και άνω	163,9	1,9	8,3	23,1	28,3	20,5	81,8	34,5

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Πίνακας 21

Άνεργοι 15 ετών και άνω κατά ομάδες ηλικιών και εκπαιδευτικό επίπεδο
(Α΄ τρίμηνο 2009 σε χιλιάδες)

Ομάδες ηλικιών Εκπαιδευτικό επίπεδο	Σύνολο Ανέργων	Ομάδες ηλικιών					
		15 – 19 ετών	20 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 44 ετών	45 – 64 ετών	65 ετών και άνω
και τα δύο φύλα	**462,3**	**15,6**	**73,9**	**95,5**	**182,0**	**94,6**	**0,7**
Έχουν μεταπτυχιακό τίτλο	**6,0**	-	0,4	2,1	2,5	0,9	-
Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	**49,5**	-	6,5	17,5	20,2	5,4	-
Πτυχιούχοι ανωτέρων τεχνικών - επαγγελματικών σχολών	**93,0**	0,3	18,8	28,8	36,5	8,5	0,1
Έχουν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης	**171,4**	10,0	35,9	32,1	67,9	25,1	0,3
Έχουν τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης	**60,7**	3,1	7,5	7,5	27,7	14,9	0,0
Έχουν απολυτήριο στοιχειώδους εκπαίδευσης	**77,5**	2,0	4,0	7,0	26,0	38,1	0,4
Δεν τελείωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση	**2,0**	-	0,5	0,4	0,2	0,8	-
Δεν πήγαν καθόλου σε σχολείο	**2,2**	0,1	0,2	-	1,0	1,0	-

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Πίνακας 23

«Νέοι» Άνεργοι 15 ετών και άνω κατά ομάδες ηλικιών και εκπαιδευτικό επίπεδο
(Α΄ τρίμηνο 2009 σε χιλιάδες)

Ομάδες ηλικιών Εκπαιδευτικό επίπεδο	«Νέοι» Άνεργοι	Ομάδες ηλικιών					
		15 – 19 ετών	20 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 44 ετών	45 – 64 ετών	65 ετών και άνω
και τα δύο φύλα	**134,9**	**12,5**	**42,0**	**38,7**	**35,1**	**6,6**	**-**
Έχουν μεταπτυχιακό τίτλο	**2,6**	-	0,4	1,2	0,9	-	-
Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	**24,8**	-	4,5	12,3	7,7	0,4	-
Πτυχιούχοι ανωτέρων τεχνικών - επαγγελματικών σχολών	**31,0**	0,3	10,6	12,3	6,9	0,8	-
Έχουν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης	**52,6**	8,4	22,1	9,3	10,6	2,3	-
Έχουν τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης	**52,6**	8,4	22,1	9,3	10,6	2,3	-
Έχουν απολυτήριο στοιχειώδους εκπαίδευσης	**13,8**	2,7	2,6	2,6	4,8	1,0	-
Δεν τελείωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση	**0,5**	-	0,5	-	-	-	-
Δεν πήγαν καθόλου σε σχολείο	**0,5**	-	-	-	0,4	-	-

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Πίνακας 26

«Παλαιοί» Άνεργοι 15 ετών και άνω κατά ομάδες ηλικιών και εκπαιδευτικό επίπεδο
(Α΄ τρίμηνο 2009 σε χιλιάδες)

Ομάδες ηλικιών Εκπαιδευτικό επίπεδο	«Παλαιοί» Άνεργοι	Ομάδες ηλικιών					
		15 – 19 ετών	20 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 44 ετών	45 – 64 ετών	65 ετών και άνω
και τα δύο φύλα	**327,4**	**3,0**	**32,0**	**56,8**	**146,9**	**88,0**	**0,7**
Έχουν μεταπτυχιακό τίτλο	**3,4**	-	-	0,9	1,6	0,9	-
Πτυχιούχοι ανωτάτων σχολών	**24,7**	-	2,0	5,2	12,5	5,0	-
Πτυχιούχοι ανωτέρων τεχνικών - επαγγελματικών σχολών	**62,1**	-	8,2	16,5	29,6	7,7	0,1
Έχουν απολυτήριο μέσης εκπαίδευσης	**118,8**	1,6	13,8	22,9	57,3	22,9	0,3
Έχουν τελειώσει την γ΄ τάξη μέσης εκπαίδευσης	**46,9**	0,4	4,9	4,8	22,9	13,9	-
Έχουν απολυτήριο στοιχειώδους εκπαίδευσης	**68,2**	0,9	2,8	6,1	22,2	35,9	0,4
Δεν τελείωσαν τη στοιχειώδη εκπαίδευση	**1,5**	-	0,1	0,4	0,2	0,8	-
Δεν πήγαν καθόλου σε σχολείο	**1,7**	0,1	0,2	-	0,6	1,0	-

Πηγή: Επεξεργασία Πινάκων 23 και 26 Γ.Γ. ΕΣΥΕ

Απασχολούμενοι 15 ετών και άνω με πλήρη ή μερική απασχόληση και λόγοι που απασχολούνται μερικώς, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών.

(Α΄ τρίμηνο 2009 σε χιλιάδες)

Ομάδες ηλικιών και φύλο	Σύνολο	Ομάδες ηλικιών					
		15 – 19 τών	20 – 24 ετών	25 – 29 ετών	30 – 44 ετών	45 – 64 ετών	65 ετών και άνω
και τα δύο φύλα	**4.485,8**	**31,3**	**230,7**	**552,1**	**1.956,7**	**1.630,1**	**84,9**
α) Πλήρης	4.210,1	22,0	201,6	509,3	1.859,4	1.548,9	68,8
β) Μερική, επειδή:	275,7	9,2	29,1	42,8	97,3	81,1	16,1
παρακολουθεί μαθήματα ή εκπαιδεύεται	17,8	4,9	8,7	2,8	1,1	0,2	0,0
έχει ασθένεια ή ανικανότητα	6,0	0,0	0,0	0,5	1,7	1,9	2,0
δεν μπορούσε να βρει πλήρη απασχόληση	**126,5**	**2,2**	**15,8**	**28,8**	**47,8**	**31,5**	**0,3**
φροντίζει μικρά παιδιά ή εξαρτώμενους ενήλικες	25,7	0,1	1,0	2,3	18,4	3,7	0,2
άλλοι λόγοι	83,4	1,5	2,8	7,4	23,0	36,3	12,3
δε δήλωσε το λόγο	16,3	0,5	0,8	0,9	5,4	7,5	1,3
% ΜΕΡΙΚΗΣ	**6,1**	**29,5**	**12,6**	**7,8**	**5,0**	**5,0**	**18,9**
ΆΝΔΡΕΣ	*2.710,8*	*20,9*	*137,3*	*319,4*	*1.151,9*	*1.020,5*	*61,0*
α) Πλήρης	2.624,4	14,8	125,3	304,8	1.129,8	999,0	50,7
β) Μερική, επειδή:	86,3	6,1	12,0	14,5	22,1	21,4	10,2
παρακολουθεί μαθήματα ή εκπαιδεύεται	10,0	3,8	4,2	1,1	0,9	0,0	0,0
έχει ασθένεια ή ανικανότητα	3,0	0,0	0,0	0,0	1,0	0,9	1,2
δεν μπορούσε να βρει πλήρη απασχόληση	**39,9**	**0,8**	**6,3**	**9,4**	**13,6**	**9,5**	**0,2**
φροντίζει μικρά παιδιά ή εξαρτώμενους ενήλικες	0,4	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3	0,0
άλλοι λόγοι	26,6	0,9	1,2	3,6	4,7	8,3	7,9
δε δήλωσε το λόγο	6,4	0,5	0,2	0,4	1,9	2,5	1,0
% ΜΕΡΙΚΗΣ	**3,2**	**29,1**	**8,7**	**4,5**	**1,9**	**2,1**	**16,8**
ΓΥΝΑΙΚΕΣ	*1.775,0*	*10,4*	*93,5*	*232,8*	*804,9*	*609,6*	*23,9*
α) Πλήρης	1.585,7	7,2	76,3	204,5	729,7	549,9	18,0
β) Μερική, επειδή:	189,4	3,2	17,1	28,3	75,2	59,7	5,9
παρακολουθεί μαθήματα ή εκπαιδεύεται	7,7	1,1	4,5	1,7	0,2	0,2	0,0
έχει ασθένεια ή ανικανότητα	3,1	0,0	0,0	0,5	0,7	1,1	0,8
δεν μπορούσε να βρει πλήρη απασχόληση	**86,7**	**1,4**	**9,4**	**19,4**	**34,2**	**22,0**	**0,2**
φροντίζει μικρά παιδιά ή εξαρτώμενους ενήλικες	25,3	0,0	1,0	2,3	18,4	3,4	0,2
άλλοι λόγοι	56,7	0,6	1,6	3,8	18,2	28,0	4,4
δε δήλωσε το λόγο	9,9	0,0	0,6	0,6	3,5	5,0	0,3
% ΜΕΡΙΚΗΣ	**10,7**	**30,3**	**18,3**	**12,2**	**9,3**	**9,8**	**24,5**

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Πίνακας 19

Απασχολούμενοι 15 ετών και άνω κατά μονοψήφιες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας και φύλο

(Α΄ τρίμηνο 2009 σε χιλιάδες)

	ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	Συμμετοχή Γυναικών
ΣΥΝΟΛΟ	**4.485,8**	**2.710,8**	**1.775,0**	**39,6%**
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	520,0	309,1	210,9	40,6%
Β. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	13,5	12,2	1,3	9,9%
Γ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	529,0	394,4	134,7	25,5%
Δ. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΠ	30,9	24,5	6,5	20,9%
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	28,4	23,1	5,3	18,7%
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	367,7	357,4	10,3	2,8%
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ	837,2	478,6	358,6	42,8%
Η. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	208,9	178,5	30,4	14,5%
Θ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	279,7	152,3	127,4	45,5%
Ι. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	84,1	57,0	27,2	32,3%
Κ. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	111,7	56,1	55,6	49,8%
Λ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	9,2	6,1	3,1	33,7%
Μ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	237,6	130,0	107,7	45,3%
Ν. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70,6	35,9	34,7	49,1%
Ξ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	372,8	229,6	143,2	38,4%
Ο. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	326,5	116,2	210,3	64,4%
Π. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	229,4	75,0	154,5	67,3%
Ρ. ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	55,9	34,9	21,0	37,5%
Σ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	88,5	36,9	51,6	58,3%
Τ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ	82,5	2,5	80,1	97,0%
Υ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΩΔΑΦΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	1,5	0,5	1,0	66,0%

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Πίνακας 5

Απασχολούμενοι 15 ετών και άνω με πλήρη απασχόληση κατά μονοψήφιες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας και φύλο

(Α΄ τρίμηνο 2009 σε χιλιάδες)

	ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	Συμμετοχή Γυναικών
ΣΥΝΟΛΟ	**4.210,1**	**2.624,4**	**1.585,7**	**37,7%**
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	453,7	284,8	168,9	37,2%
Β. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	13,2	12,1	1,1	8,3%
Γ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	516,5	389,1	127,4	24,7%
Δ. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΠ	30,8	24,3	6,5	21,0%
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	26,9	22,5	4,4	16,2%
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	357,7	347,5	10,2	2,8%
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ	795,5	469,2	326,3	41,0%
Η. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	206,1	176,4	29,7	14,4%
Θ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	255,4	141,6	113,8	44,6%
Ι. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	80,3	55,0	25,3	31,5%
Κ. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	109,3	55,7	53,6	49,0%
Λ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	9,2	6,1	3,1	33,7%
Μ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	227,0	126,5	100,5	44,3%
Ν. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	65,5	35,1	30,4	46,4%
Ξ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	366,1	228,0	138,1	37,7%
Ο. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	285,7	106,9	178,8	62,6%
Π. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	221,3	73,7	147,5	66,7%
Ρ. ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	46,5	30,7	15,8	33,9%
Σ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	81,6	36,0	45,6	55,9%
Τ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ	60,7	2,5	58,3	95,9%
Υ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΩΔΑΦΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	1,2	0,5	0,7	59,2%

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Επεξεργασία πινάκων 5 και 20

Απασχολούμενοι 15 ετών και άνω με μερική απασχόληση κατά μονοψήφιες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας και φύλο

(Α΄ τρίμηνο 2009 σε χιλιάδες)

	ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	Συμμετοχή Γυναικών
ΣΥΝΟΛΟ	**275,7**	**86,3**	**189,4**	**68,7%**
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	66,3	24,3	42,0	63,4%
Β. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	0,4	0,1	0,3	65,9%
Γ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	12,5	5,2	7,3	58,2%
Δ. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΠ	0,1	0,1	0,0	0,0%
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	1,5	0,5	0,9	63,2%
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	10,0	9,9	0,1	1,4%
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ	41,7	9,4	32,3	77,4%
Η. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	2,8	2,1	0,7	24,7%
Θ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	24,3	10,7	13,6	55,8%
Ι. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	3,8	2,0	1,9	48,4%
Κ. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	2,4	0,4	2,0	83,6%
Λ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	0,0	0,0	0,0	-!
Μ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	10,6	3,4	7,2	67,7%
Ν. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	5,1	0,8	4,3	84,0%
Ξ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	6,7	1,6	5,1	76,3%
Ο. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	40,8	9,3	31,5	77,3%
Π. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	8,1	1,2	6,9	85,2%
Ρ. ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	9,4	4,2	5,2	55,3%
Σ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	6,9	0,9	6,0	86,9%
Τ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ	21,8	0,0	21,8	100%
Υ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΩΔΑΦΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	0,2	0,0	0,2	100%

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Πίνακας 20

Μισθωτοί 15 ετών και άνω κατά μονοψήφιες κατηγορίες οικονομικής δραστηριότητας και φύλο

(Α΄ τρίμηνο 2009 σε χιλιάδες)

	ΚΑΙ ΤΑ ΔΥΟ ΦΥΛΑ	ΑΝΔΡΕΣ	ΓΥΝΑΙΚΕΣ	Συμμετοχή Γυναικών
ΣΥΝΟΛΟ	**4.485,8**	**2.710,8**	**1.775,0**	**39,6%**
Α. ΓΕΩΡΓΙΑ, ΔΑΣΟΚΟΜΙΑ ΚΑΙ ΑΛΙΕΙΑ	520,0	309,1	210,9	40,6%
Β. ΟΡΥΧΕΙΑ ΚΑΙ ΛΑΤΟΜΕΙΑ	13,5	12,2	1,3	9,9%
Γ. ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ	529,0	394,4	134,7	25,5%
Δ. ΠΑΡΟΧΗ ΗΛΕΚΤΡΙΚΟΥ ΡΕΥΜΑΤΟΣ, ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΕΡΙΟΥ, ΑΤΜΟΥ ΚΑΙ ΚΛΠ	30,9	24,5	6,5	20,9%
Ε. ΠΑΡΟΧΗ ΝΕΡΟΥ, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ	28,4	23,1	5,3	18,7%
ΣΤ. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	367,7	357,4	10,3	2,8%
Ζ. ΧΟΝΔΡΙΚΟ ΚΑΙ ΛΙΑΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ. ΕΠΙΣΚΕΥΗ ΜΗΧΑΝΟΚΙΝΗΤΩΝ	837,2	478,6	358,6	42,8%
Η. ΜΕΤΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ	208,9	178,5	30,4	14,5%
Θ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΠΑΡΟΧΗΣ ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	279,7	152,3	127,4	45,5%
Ι. ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	84,1	57,0	27,2	32,3%
Κ. ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	111,7	56,1	55,6	49,8%
Λ. ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	9,2	6,1	3,1	33,7%
Μ. ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΕΣ, ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	237,6	130,0	107,7	45,3%
Ν. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ	70,6	35,9	34,7	49,1%
Ξ. ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ. ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΑΣΦΑΛΙΣΗ	372,8	229,6	143,2	38,4%
Ο. ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ	326,5	116,2	210,3	64,4%
Π. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΜΕΡΙΜΝΑΣ	229,4	75,0	154,5	67,3%
Ρ. ΤΕΧΝΕΣ, ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΗ ΚΑΙ ΨΥΧΑΓΩΓΙΑ	55,9	34,9	21,0	37,5%
Σ. ΑΛΛΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΠΑΡΟΧΗΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	88,5	36,9	51,6	58,3%
Τ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ ΩΣ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ	82,5	2,5	80,1	97,0%
Υ. ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΩΔΑΦΙΚΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ΚΑΙ ΦΟΡΕΩΝ	1,5	0,5	1,0	66,0%

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Πίνακας 5

Απασχολούμενοι, Άνεργοι και ποσοστό Ανεργίας στις Περιφέρειες της Χώρας

Ποσοστό Ανεργίας Α΄ τριμήνου	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	11,3	10,4	9,7	9,1	8,3	9,3
Ανατολική Μακεδονία & Θράκη	14,2	12,9	11,8	10,9	9,5	10,6
Κεντρική Μακεδονία	12,2	11,8	10,3	9,0	8,7	9,5
Δυτική Μακεδονία	16,2	18,8	15,9	13,0	12,6	14,4
Ήπειρος	11,1	11,2	10,2	10,0	9,9	11,4
Θεσσαλία	10,1	9,7	8,7	7,3	8,2	8,8
Ιόνια Νησιά	19,3	12,8	16,7	13,9	11,7	14,1
Δυτική Ελλάδα	12,5	11,4	9,9	9,5	9,9	10,1
Στερεά Ελλάδα	14,1	11,5	9,4	9,6	8,9	10,7
Αττική	9,5	8,7	8,2	8,3	6,6	7,6
Πελοπόννησος	10,2	8,9	8,4	7,4	8,0	8,3
Βόρειο Αιγαίο	10,8	9,4	10,4	10,3	5,4	7,0
Νότιο Αιγαίο	12,6	13,3	14,2	16,5	15,5	16,9
Κρήτη	11,5	8,8	10,5	8,5	7,9	10,9

Άνεργοι Α΄ τριμήνου σε χιλιάδες	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	543,8	502,4	473,1	445,7	406,5	462,3
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	37,5	33,3	30,5	28,5	24,8	27,5
Κεντρική Μακεδονία	99,6	97,4	86,0	75,5	72,6	78,5
Δυτική Μακεδονία	19,4	22,2	18,7	15,6	14,9	18,0
Ήπειρος	15,7	15,4	14,7	14,7	14,8	17,4
Θεσσαλία	32,7	31,4	27,8	22,8	26,5	28,4
Ιόνια Νησιά	18,4	12,2	16,1	12,6	11,3	14,2
Δυτική Ελλάδα	37,4	34,4	29,7	29,1	30,8	31,3
Στερεά Ελλάδα	32,8	28,1	23,0	23,9	21,6	25,3
Αττική	168,9	155,4	148,8	150,1	121,8	140,7
Πελοπόννησος	26,5	23,5	22,7	20,2	22,1	22,8
Βόρειο Αιγαίο	8,2	7,4	8,2	8,3	4,1	5,2
Νότιο Αιγαίο	15,4	17,5	18,0	21,2	20,5	22,9
Κρήτη	31,5	24,2	28,9	23,1	21,0	30,0

Απασχολούμενοι Α΄ τριμήνου σε χιλιάδες	2004	2005	2006	2007	2008	2009
ΣΥΝΟΛΟ ΧΩΡΑΣ	4.249,1	4.325,0	4.400,0	4.461,2	4.511,6	4.485,8
Ανατολική Μακεδονία και Θράκη	225,8	225,4	228,4	233,1	235,2	231,5
Κεντρική Μακεδονία	714,5	725,2	747,3	767,0	761,9	748,1
Δυτική Μακεδονία	99,9	95,7	99,2	104,1	103,8	107,3
Ήπειρος	125,1	122,8	129,8	132,0	134,7	134,7
Θεσσαλία	290,8	293,5	291,7	291,9	296,9	295,0
Ιόνια Νησιά	77,2	83,7	80,0	78,2	85,2	86,5
Δυτική Ελλάδα	261,7	267,4	269,3	279,2	280,1	278,6
Στερεά Ελλάδα	199,7	216,2	221,8	224,6	221,4	211,8
Αττική	1.605,6	1.621,1	1.658,4	1.668,6	1.710,2	1.711,5
Πελοπόννησος	232,8	239,5	249,0	252,9	252,8	253,3
Βόρειο Αιγαίο	67,1	70,8	70,3	71,8	72,1	70,0
Νότιο Αιγαίο	106,8	114,0	108,3	107,2	111,4	112,5
Κρήτη	242,2	249,8	246,5	250,6	245,8	245,1

Πηγή: Γ.Γ. ΕΣΥΕ, Πίνακας 2Β

Ο ΙΑΤΡΙΚΟΣ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

της Θεοδώρας Τζανετάκη

Στην χώρα μας παρουσιάζεται μια υπερπροσφορά ιατρικού δυναμικού, φαινόμενο που είναι γνωστό στην διεθνή βιβλιογραφία με τον όρο ιατρικός πληθωρισμός. Την ίδια στιγμή που πλεονάζει το ιατρικό προσωπικό, οι νοσηλευτές είναι λιγότεροι σε σχέση με τον πληθυσμό της χώρας. Έτσι ενώ 4,9 ιατροί αντιστοιχούν σε 1.000 κατοίκους, 3,2 νοσοκόμοι αντιστοιχούν στον ίδιο αριθμό πληθυσμού. Το παράδοξο είναι ότι την ίδια στιγμή που η Ελλάδα αναδεικνύεται πρώτη σε ευρωπαϊκό επίπεδο σε «παραγωγή» γιατρών, καταγράφοντας τη μεγαλύτερη αναλογία γιατρών - πληθυσμού (Πίνακας 1), το επίπεδο των υπηρεσιών υγείας που παρέχει στους Έλληνες ασθενείς παραμένει στις τελευταίες θέσεις.

Πίνακας 1: Αναλογία γιατρών - κατοίκων ανά χώρα

ΧΩΡΑ	ΓΙΑΤΡΟΙ / 1000 ΚΑΤΟΙΚΟΥΣ
Ελλάδα	4,9
Ιταλία	3,8
Γερμανία	3,4
Γαλλία	3,4
Ισπανία	2,4
Σουηδία	2,4
Βρετανία	2,4

Πηγή: “The Independent “ (1/08)

Σε όλη την επικράτεια οι γιατροί αριθμούν περί τους 62.000, ενώ η αναλογία ιατρών - κατοίκων είναι 1:185 (Αθήνα 1:150), σε αντίθεση με τον μέσο ευρωπαϊκό όρο που είναι 1:350. Παρεμφερής είναι η κατάσταση σε ό,τι αφορά στις μεσογειακές χώρες. Στην Ισπανία λόγου χάρη η αναλογία γιατρών προς κατοίκους είναι 1/296 και στην Ιταλία 1/266. Αντίθετα, στην Βρετανία και την Γαλλία η αναλογία είναι 1/562 και 1/336 αντιστοίχως.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα της κατάστασης είναι ότι σε κάθε έναν ιατρό, που αποφοιτά από σχολές του εσωτερικού, αντιστοιχεί ένας από άλλες σχολές του

εξωτερικού. Την πενταετία 1999 - 2004 οι αναγνωρίσεις πτυχίων ιατρικής ανήλθαν σε 4.620 σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του ΔΙΚΑΤΣΑ.

Σε ότι αφορά την γεωγραφική κατανομή των ιατρών στην Ελλάδα, τα στοιχεία της ΕΣΥΕ για την τετραετία 2004-2007 δείχνουν ότι το 46% περίπου του ιατρικού δυναμικού βρίσκεται στο λεκανοπέδιο της Αττικής. Δεύτερη έρχεται η Κεντρική Μακεδονία με ποσοστό γύρω στο 17 %. Στην τρίτη θέση, με ποσοστά λίγο πάνω του 5%, κατατάσεται η Δυτική Ελλάδα, η Θεσσαλία και η Κρήτη. Την ίδια στιγμή, σε άλλες περιοχές ο αριθμός των γιατρών είναι σημαντικά μικρότερος. Για παράδειγμα, στην Στερεά Ελλάδα όπου κατοικεί το 8% του πληθυσμού, δραστηριοποιείται μόλις το 3% των γιατρών. Ενώ στα νησιά του Αιγαίου και του Ιονίου τα ποσοστά κυμαίνονται κάτω του 2% (Πίνακας 2).

Πίνακας 2

	ΣΥΝΟΛΙΚΟ [1] ΙΑΤΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΑΝΑ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΣΕ ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΙΑΤΡΙΚΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ ΟΛΟΚΛΗΡΗΣ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ			
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΕΣ	ΕΤΟΣ 2004	ΕΤΟΣ 2005	ΕΤΟΣ 2006	ΕΤΟΣ 2007
ΑΤΤΙΚΗ	46,21%	46,46%	46,15%	46,37%
ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΔΑ	2,87%	2,67%	2,69%	3,00%
ΔΥΤΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ	5,21%	5,21%	5,25%	5,14%
ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ	3,69%	3,62%	3,83%	3,65%
ΘΕΣΣΑΛΙΑ	5,15%	5,07%	5,52%	5,28%
ΗΠΕΙΡΟΣ	3,18%	3,20%	3,27%	3,31%
ΑΝ. ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ ΚΑΙ ΘΡΑΚΗ	4,19%	4,33%	4,35%	4,34%
ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	17,69%	17,78%	17,49%	17,45%
ΔΥΤΙΚΗ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ	1,44%	1,53%	1,63%	1,54%
ΙΟΝΙΑ ΝΗΣΙΑ	1,35%	1,32%	1,50%	1,49%
ΒΟΡΕΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1,42%	1,39%	1,18%	1,14%
ΝΟΤΙΟ ΑΙΓΑΙΟ	1,99%	1,94%	1,63%	1,89%
ΚΡΗΤΗ	5,62%	5,45%	5,49%	5,39%
ΠΗΓΗ: ΕΣΥΕ 2008, ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ				

1. Στο συνολικό ιατρικό δυναμικό περιλαμβάνονται τόσο οι ειδικευμένοι όσο και οι ανειδίκευτοι ιατροί.

Έτσι χιλιάδες ασθενείς, σχεδόν από όλη τη χώρα, γίνονται κάθε χρόνο εσωτερικοί μετανάστες για να θεραπευτούν. Και αυτό γιατί περισσότεροι από 6.000 είναι εκείνοι που μεταφέρονται ως επείγοντα περιστατικά με επίγεια ή εναέρια μέσα από την περιφέρεια προς τα νοσοκομεία της Αθήνας, αφού στον τόπο κατοικίας τους είναι αδύνατο να εξυπηρετηθούν. Αν σε αυτούς προστεθούν και όσοι επιλέγουν την Αθήνα για προγραμματισμένες ιατρικές επισκέψεις ή χειρουργικές επεμβάσεις, ο αριθμός των ασθενών που μεταφέρονται στην Αθήνα για νοσηλεία και θεραπεία είναι πολύ μεγαλύτερος.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα επίσημα στοιχεία, κάθε χρόνο πάνω από 4.800 ασθενείς φτάνουν με ασθενοφόρα του ΕΚΑΒ στην Αθήνα από διάφορες περιοχές της χώρας. Αυτό σημαίνει ότι κάθε μήνα οι επείγουσες αφίξεις ασθενών ανέρχονται σε 405, δηλαδή 13 την ημέρα.

Σχεδόν οι μισοί από αυτούς τους ασθενείς προέρχονται από την Πελοπόννησο (47,3%), η οποία κατά τα άλλα διαθέτει 15 κρατικά και πανεπιστημιακά νοσοκομεία.

Ενδιαφέροντα στοιχεία ανέδειξε και η καταγραφή των ειδικευμένων γιατρών (0,33% του πληθυσμού στην χώρα μας με μέσο όρο του ΟΟΣΑ το 0,08%). Πέντε ιατρικές ειδικότητες συγκεντρώνουν το 52% όλων των γιατρών. Με άλλα λόγια, οι μισοί Έλληνες γιατροί είναι παθολόγοι, μικροβιολόγοι, παιδίατροι, μαιευτήρες - γυναικολόγοι, καρδιολόγοι και χειρούργοι.

Αυτό βέβαια δεν σημαίνει ότι όλοι οι Έλληνες έχουν απαραιτήτως πρόσβαση στους προαναφερθέντες ειδικευμένους γιατρούς. Και τούτο γιατί η συντριπτική πλειοψηφία δραστηριοποιείται στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη. Είναι ενδεικτικό ότι οι εννιά στους δέκα ψυχιάτρους και νευροχειρουργούς βρίσκονται σε αυτές τις δύο πόλεις. Το ίδιο ισχύει και για το 70% των καρδιολόγων, των ορθοπεδικών και των μικροβιολόγων, ενώ εκτός των δύο μεγαλύτερων αστικών κέντρων βρίσκεται μόλις το 20% των αναισθησιολόγων (Πίνακας 3)[2].

Πίνακας 3 : Ποσοστό (%) ιατρών ανά ειδικότητα που εργάζονται σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη στο σύνολο της επικράτειας

Αναισθησιολόγοι	**80%**
Ακτινολόγοι	**73%**
Μικροβιολόγοι	**70%**
Καρδιολόγοι	**70%**
Ορθοπεδικοί	**70%**
Γυναικολόγοι	**75%**
Ψυχίατροι	**88%**
Νευροχειρούργοι	**90%**

Πηγή: ΕΣΥΕ - Δ. Μαρουδιάς (2008).

2. Δ. Μαρουδιάς : «Ανεξέλεγκτος ο ιατρικός πληθωρισμός στη χώρα μας», (17/4/2008).

Εκτός όμως από την πρωτιά στην αναλογία γιατρών ανά κατοίκους η χώρα μας έρχεται πρώτη και στην ανεργία ειδικευμένων γιατρών αφού εκτιμάται ότι 10.000 γιατροί δεν εργάζονται. Όπως προκύπτει από καταγραφή που έγινε, μόνο στον Ιατρικό Σύλλογο της Αθήνας (ΙΣΑ) από τα 22.000 μέλη του, το 11,2% είναι άνεργοι και το 14% υποαπασχολείται. Από τα 600 νέα μέλη που γράφονται στον ΙΣΑ κάθε έτος τα 175 μέλη κατευθύνονται στην ανεργία. Πολύ αρνητικές προοπτικές έχουν οι καρδιοχειρουργοί, μαιευτήρες, νευροχειρουργοί, οδοντίατροι, παιδίατροι, χειρούργοι, μικροβιολόγοι, οφθαλμίατροι και παθολόγοι. Αντίθετα, θετική προοπτική για τα επόμενα δέκα χρόνια έχουν οι ακτινοθεραπευτές, ακτινολόγοι, ψυχίατροι και πλαστικοί χειρουργοί. Έτσι υποστηρίζεται ότι οι νέοι γιατροί θα πρέπει περισσότερο να προσανατολίζονται σε ειδικότητες που σχετίζονται με όγκους, τροχαία ατυχήματα αλλά και ψυχικά νοσήματα, καθώς στους τομείς αυτούς υπολογίζεται ότι θα υπάρχει μεγαλύτερη ανάγκη επιστημόνων[3].

Το υψηλό ποσοστό ανεργίας που εμφανίζει η Ελλάδα μεταξύ των γιατρών οφείλεται στη μεγάλη διάρκεια αναμονής, η οποία σε ορισμένες περιζήτητες ειδικότητες μπορεί να φτάσει ακόμα και τη δεκαετία, στη μεγάλη αύξηση του αριθμού των γιατρών και στην άρνηση των επαγγελματιών του κλάδου να φύγουν από τις μεγάλες πόλεις.

3. Δ. Ευθυμιάδου: «Ιατροί με ειδικότητα στην ανεργία», (1/4/2007).

Ο νεαρός γιατρός μετά το πτυχίο είναι υποχρεωμένος να ολοκληρώσει την υπηρεσία υπαίθρου (1,5 χρόνο) και προκειμένου για άνδρες και την στρατιωτική του θητεία (1 χρόνο). Αν υπολογίσει κανείς 1 με 3 χρόνια αναμονής για τις διάφορες ειδικότητες, ο συγκεκριμένος ιατρός έχει απουρθεί από τη συστηματική εκπαίδευση της ιατρικής για περίπου 3 με 5 χρόνια. Τα χρόνια δηλαδή αμέσως μετά το πτυχίο, στα οποία ο ιατρός θα έπρεπε να υποβάλλεται σε εντατική πρακτική εκπαίδευση αναλώνονται χωρίς συγκεκριμένο αντικείμενο. Επομένως το σύστημα δημιουργεί εξαρχής υποψηφίους με σημαντικές ελλείψεις οι οποίοι καλούνται να ειδικευτούν τη στιγμή που έχουν απωλέσει θεμελιώδεις γενικές γνώσεις ιατρικής, λόγω του χαμένου χρόνου εκπαίδευσης[4].

Η έλλειψη της δια βίου εκπαίδευσης η οποία δεν είναι θεσμοθετημένη στην χώρα μας είναι ένας ακόμη λόγος που υποχρεώνει το ιατρικό προσωπικό σε παροχή χαμηλής ποιότητας υπηρεσιών υγείας. Στην ιατρική κάθε 10 χρόνια αλλάζει το 30% των γνώσεων.

Η μεγάλη αναμονή για την ειδικότητα σε συνδυασμό με τους χαμηλούς μισθούς και τις αντίξοες συνθήκες εργασίας οδηγεί χιλιάδες νέους γιατρούς να ακολουθήσουν τους δρόμους της μετανάστευσης. Από τους 3.000 περίπου Έλληνες γιατρούς που μετακινήθηκαν τα τελευταία χρόνια προς την Μεγάλη Βρετανία, μόνο 300-500 είναι ειδικευμένοι. Χώρες που τα τελευταία χρόνια φιλοξενούν ειδικευμένους γιατρούς είναι η Ελβετία, η Σουηδία και η Γερμανία.

Η κρίση αυτή που πλήττει το ιατρικό σώμα, δημιουργεί αβεβαιότητα και ανασφάλεια στους ιατρούς, σε σχέση όχι μόνο με την επίτευξη των επιστημονικών τους σχεδίων αλλά και με την ίδια την αξιοπρεπή διαβίωση τους. Αυτό το κλίμα έχει εξαιρετικά αρνητικές επιπτώσεις στο σύστημα υγείας, αφού οι ιδιαιτερότητες του τομέα υγείας μετακυλύουν άμεσα τις επιπτώσεις της ιατρικής ανασφάλειας στους ασθενείς - χρήστες των υπηρεσιών υγείας διαμέσου των γνωστών μηχανισμών της σχέσης αντιπροσώπευσης και της συνακόλουθης προκλητής ζήτησης. Το πρόβλημα ξεκινά, όταν τα περιστατικά που αντιστοιχούν σε κάθε γιατρό δεν επαρκούν, ώστε ο επαγγελματίας να εξασφαλίσει ένα ικανοποιητικό εισόδημα[5]. Σημαντικό ποσοστό υποβάλλεται σε περιττές εξετάσεις αμφίβολης χρησιμότητας, θεραπείες και φάρμακα με αποτέλεσμα να αυξάνεται η παραοικονομία σε υψηλά επίπεδα (γύρω στο 17,5% των συνολικών δαπανών Υγείας και στο 1,5% του ΑΕΠ). Ενώ πέρυσι ο πληθωρισμός έκλεισε κοντά στο 4%, ο «ιατρικός πληθωρισμός», αυτός δηλαδή που μετρά την αύξηση του κόστους των υπηρεσιών υγείας και φαρμάκων στα δημόσια και ιδιωτικά νοσοκομεία, έφτασε στο 8%. Επιπρόσθετα η εθνική οικονομία επιβαρύνεται με μεγάλο κόστος «παραγωγής» επιστημονικού δυναμικού, το οποίο δεν είναι δυνατόν να απορροφηθεί αλλά και λόγω εξειδίκευσης δεν μπορεί εύκολα να ετεροαπασχοληθεί σε άλλες οικονομικές δραστηριότητες.

Οι επιπτώσεις δηλαδή της ιατρικής δημογραφίας δεν αφορούν μόνο την κακή

4. Ε. Αυγερινός: «Ιατρική Εκπαίδευση κατά την Ειδικότητα», (12/11/2006).
5. Σ. Ζαχαρός : «Το πρόβλημα του ιατρικού πληθωρισμού», (www.capital.gr) 29/01/2009.

λειτουργία του συστήματος αλλά και την επιδείνωση της κατάστασης της εθνικής οικονομίας και μάλιστα σε καιρούς δημοσιονομικής κρίσης (Κυριόπουλος 2005).

Όλα τα παραπάνω οδηγούν το σύστημα υγειονομικής περίθαλψης στην Ελλάδα να κατατάσσεται ως προς την φιλικότητα ως προς τον ασθενή στην 19η θέση σε σύνολο 31 χωρών, σύμφωνα με τον ευρωπαϊκό πίνακα κατάταξης καταναλωτικών υπηρεσιών υγείας για το 2008. Πρόκειται για πτώση σε σχέση με το 2007 και την 17η θέση. Την πρώτη θέση στον πίνακα καταλαμβάνει η Ολλανδία με 839 βαθμούς και ακολουθούν η Δανία με 820, η Αυστρία με 758 και η Σουηδία με 743.

Για μια προοπτική επίλυσης των παραπάνω σοβαρών προβλημάτων του ιατρικού δυναμικού, απαιτούνται άμεσες δημόσιες παρεμβάσεις. Οι παρεμβάσεις:

1. στην ανακατανομή του διαθέσιμου ιατρικού δυναμικού, με βάση τις υγειονομικές ανάγκες του πληθυσμού.
2. στην κατάλληλη ανάπτυξη του ιατρικού δυναμικού που στελεχώνει σήμερα τις Μονάδες παροχής υπηρεσιών υγείας, με τη συνεχή εκπαίδευση και επιμόρφωση του
3. στον εκσυγχρονισμό των υφιστάμενων ιατρικών σχολών και των προγραμμάτων εκπαίδευσης που αυτές εφαρμόζουν, καθώς και στη διεύρυνση των αναγκαίων εκπαιδευτικών υποδομών για την «παραγωγή» στελεχών σε ειδικότητες που σήμερα απουσιάζουν από το σύστημα υγείας στην Ελλάδα.

98η ΔΙΕΘΝΗΣ ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΟΥΝΙΟΣ 2009

Της Ζωής Λαναρά
Γραμματέας Διεθνών Σχέσεων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η 98η Σύνοδος της Διεθνούς Συνδιάσκεψης Εργασίας συνήλθε στη Γενεύη από τις 3-19 Ιουνίου 2009 με τη συμμετοχή περίπου 4.000 εκπροσώπων από 183 Κράτη Μέλη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ILO).

Οι εργασίες της Διάσκεψης που σηματοδοτεί την 90η επέτειο ίδρυσης του ILO (1919 -2009) καθορίστηκαν από την οικονομική κρίση και τις επιπτώσεις της στην απασχόληση. Κατά τη διάρκεια της φετινής Συνόδου εξετάστηκε με προτεραιότητα το θέμα της κρίσης με την προσθήκη μιας τριήμερης Συνάντησης Κορυφής και υιοθετήθηκε ένα Σύμφωνο για την Απασχόληση που χαρακτηρίζεται ιστορικό. Αλλά θέματα στην ατζέντα της Διάσκεψης ήταν η ισότητα των φύλων και το HIV/AIDS, το νέο πρόγραμμα δράσης και ο προϋπολογισμός της ΔΟΕ. Η Σύνοδος μαζί με την κεντρική έκθεση/εισήγηση του Γενικού Διευθυντή Χουάν Σομαβία εξέτασε την έκθεση για την καταναγκαστική εργασία με τίτλο «το Κόστος του Καταναγκασμού» και την έκθεση για την «Κατάσταση των Εργαζόμενων στα Κατεχόμενα Αραβικά Εδάφη».

«Απαιτείται άμεση δράση για την τόνωση της οικονομικής ανάκαμψης και τη δημιουργία θέσεων εργασίας ενώ ταυτόχρονα θα πρέπει να προετοιμαστούμε και για μια πιο πράσινη, δίκαιη και αειφόρο παγκόσμια οικονομία» δήλωσε ο Γενικός Διευθυντής του ILO Χουάν Σομαβία ξεκινώντας τις εργασίες της Διάσκεψης.

Κατά τη διάρκεια της 98ης Διάσκεψης, η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας (ILO) υιοθέτησε ομόφωνα το Παγκόσμιο Σύμφωνο για τις Θέσεις Εργασίας, το οποίο στοχεύει στη δημιουργία θέσεων εργασίας, στην προστασία των εργαζομένων και στην τόνωση της οικονομικής ανάκαμψης.

2. ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΣΥΜΦΩΝΟ ΓΙΑ ΤΙΣ ΘΕΣΕΙΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Το Παγκόσμιο Σύμφωνο υιοθετήθηκε κατά τη διάρκεια της ειδικής τριήμερης Συνάντησης Κορυφής στην οποία συμμετείχαν αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων, υπουργοί εργασίας, εκπρόσωποι εργαζομένων και εργοδοτών και άλλες προσωπικότητες. Η συνάντηση κορυφής υποστήριξε την ενεργό συμμετοχή εφεξής του ILO στη διαδικασία των G20, αναφορικά με την απασχόληση και την κοινωνική προστασία και υπογράμμισε την ανάγκη για χειροπιαστά αποτελέσματα ως τη νέα συνάντηση των G20 στο Πίτσμπουργκ των ΗΠΑ.

Υπό το πρίσμα της παρατεταμένης αύξησης της ανεργίας, της εξάπλωσης της φτώχειας, της διεύρυνσης των ανισοτήτων σε παγκόσμιο επίπεδο καθώς και της συνεχιζόμενης κατάρρευσης των επιχειρήσεων, το Σύμφωνο για την Απασχόληση αποτελεί ίσως την πιο συγκροτημένη και πλατιά

απάντηση στην οικονομική κρίση. Καλεί τις κυβερνήσεις, συνδικάτα και εργοδοτικές οργανώσεις να συνεργαστούν για την αντιμετώπιση της παγκόσμιας κρίσης της απασχόλησης μέσα από πολιτικές συμβατές με την Ατζέντα του ILO για την Αξιοπρεπή Εργασία.

Ο Σομαβία υπογράμμισε πως, σύμφωνα με εκτιμήσεις του ILO, ακόμα και εάν η οικονομική ανάκαμψη ξεκινούσε τώρα, η παγκόσμια κρίση στην απασχόληση θα διαρκούσε 6 έως 8 χρόνια. Με περίπου 45 εκατομμύρια νεοεισερχόμενους στην παγκόσμια αγορά απασχόλησης σε ετήσια βάση-οι περισσότεροι νέοι και γυναίκες-η παγκόσμια οικονομία θα πρέπει να δημιουργήσει περίπου 300 εκατομμύρια νέες θέσεις εργασίας τα επόμενα 5 χρόνια απλά και μόνο για να επιστρέψει στα επίπεδα της ανεργίας πριν από την κρίση. Το Σύμφωνο προτείνει ένα σύνολο μέτρων τα οποία οι χώρες μπορούν να προσαρμόσουν στις ειδικές ανάγκες της οικονομίας τους:

- Ζητά επιτακτικά τη λήψη μέτρων για τη διατήρηση της απασχόλησης, την επιτάχυνση του ρυθμού δημιουργίας νέων θέσεων εργασίας σε συνδυασμό με συστήματα κοινωνικής προστασίας, κυρίως για τις πιο ευάλωτες ομάδες.
- Κάνει έκκληση για τη δημιουργία ενός «πιο ισχυρού και συνεκτικού εποπτικού και ρυθμιστικού πλαισίου για τον χρηματοπιστωτικό τομέα, που θα υπηρετεί την πραγματική οικονομία, την αειφόρο επιχειρηματικότητα, την αξιοπρεπή εργασία και θα προστατεύει τις αποταμιεύσεις και τις συντάξεις του κόσμου. Τονίζει ότι μόνο μια νέα εθνική και παγκόσμια ρυθμιστική αρχιτεκτονική μπορεί να διασφαλίσει τη σταθερή και αποτελεσματική χρηματοδότηση των παραγωγικών επενδύσεων στην πραγματική οικονομία. Ζητά συνεργασία για την προώθηση «αποτελεσματικών και καλά ρυθμισμένων αγορών με αποφυγή του προστατευτισμού προς όφελος όλων» και μια περιβαλλοντικά φιλική οικονομία που θα συμβάλλει στη δημιουργία απασχόλησης.
- Συστήνει στις κυβερνήσεις επιλογές όπως επενδύσεις σε δημόσιες υποδομές, ειδικά προγράμματα για την απασχόληση και την κατάρτιση, διεύρυνση της κοινωνικής προστασίας και των ελάχιστων μισθών. Ιδιαίτερα, στις αναπτυσσόμενες χώρες, τα μέτρα αυτά μπορούν να μειώσουν τη φτώχεια, να αυξήσουν τη ζήτηση και να συμβάλουν σε οικονομική σταθερότητα. Οι δωρήτριες χώρες καλούνται να σκεφτούν την πιθανότητα χρηματοδότησης για την εφαρμογή των συστάσεων και των πολιτικών επιλογών του Συμφώνου.

3. ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΟΥ ΚΙΝΗΜΑΤΟΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΥΜΦΩΝΟ

Η πλευρά των εργαζομένων θεωρεί ότι το Σύμφωνο μπορεί να στείλει ένα μήνυμα αλλαγής και ρεαλισμού στις κυβερνήσεις και σε όλους τους απλούς ανθρώπους, άνδρες και γυναίκες αλλά σήμερα, είναι απλά ένα κομμάτι χαρτί. Οι δεσμεύσεις πρέπει να υλοποιηθούν από όλους: κυβερνήσεις, εργαζόμενους και εργοδότες. Οι κυβερνήσεις πρέπει να κινηθούν γρήγορα και να το εφαρμόσουν σε συνεργασία με τον ILO έτσι ώστε να έχουμε σύντομα συγκεκριμένα αποτελέσματα που θα παρουσιαστούν στην συνάντηση των G20 στο Πίτσμπουργκ.

Ειδικότερα, ο Γενικός Γραμματέας της Διεθνούς Συνομοσπονδίας Συνδικάτων (ITUC) Guy Ryder υπογράμμισε ότι το Σύμφωνο τοποθετεί την απασχόληση και τα εισοδήματα στην καρδιά των προσπαθειών οικονομικής ανάκαμψης, και προϋποθέτει βασικές συγκριτικές μετρήσεις επιδόσεων (benchmarks) για μια νέα παγκόσμια οικονομία. Τα συνδικάτα θεωρούν ότι:

- Η επιτυχία της προσπάθειας αυτής εξαρτάται και από τη δέσμευση των κυβερνήσεων για κοινωνικό διάλογο και ισχυρούς θεσμούς στην αγορά εργασίας. Η ανάκαμψη προϋποθέτει αύξηση-με αιχμή τους μισθούς-της συνολικής ζήτησης, ενίσχυση της κοινωνικής προστασίας, του κοινωνικού διαλόγου και της συλλογικής διαπραγμάτευσης.
- Εξαρτάται επίσης από το σεβασμό των συνδικαλιστικών ελευθερίων, την μη παρέμβαση των εργοδοτών

και κυβερνήσεων στην συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων και τη συλλογική προάσπιση/ διεκδίκηση των συμφερόντων τους.

- Οι θέσεις εργασίας, τα εργασιακά δικαιώματα, η κοινωνική προστασία, οι ποιοτικές δημόσιες υπηρεσίες και η έννοια της βιωσιμότητας οφείλουν να βρίσκεται στο επίκεντρο χάραξης πολιτικής και διακυβέρνησης. Απαιτείται η ριζοσπαστική απομάκρυνση από την αποτυχημένη επιλογή της ελεύθερης αγοράς που προκάλεσε την κρίση. Αν ορισμένοι επιδιώκουν ακόμα την επιστροφή στις συνήθεις πρακτικές που προκάλεσαν την κρίση το σαφές μήνυμα από τον ILO είναι ότι αυτό δεν θα ήταν αποδεκτό.

- Προέχει η διατήρηση και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης, αναγνωρίζοντας τη σημασία των "πράσινων" θέσεων εργασίας για την οικονομική ανάκαμψη και για την αντιμετώπιση της αλλαγής κλίματος.

- Πρέπει να αποφευχθούν αφ'ενός οι πληθωριστικές σπείρες αδιαφανών και προκλητικών αμοιβών στελεχών και αφετέρου οι λεγόμενες οι αντιπληθωριστικές περικοπές μισθών και συντάξεων καθώς και η παραπέρα επιδείνωση των συνθηκών εργασίας.

- Ιδιαίτερα σημαντικός είναι ο ρόλος του δημόσιου τομέα στην δημιουργία θέσεων εργασίας, στην ανάπτυξη υποδομών, καθώς επίσης στην υποστήριξη των ανέργων, την κατάρτιση και την ανάπτυξη δεξιοτήτων. Επίσης πρέπει να αποκτήσει ο δημόσιος τομέας τα ποιοτικά χαρακτηριστικά που θα τον καταστήσουν ατμομηχανή της πράσινης οικονομίας με την ενίσχυση των παραγωγικών δράσεων που είναι φιλικές προς το περιβάλλον.

- Επιβάλλεται στροφή προς μια αποτελεσματική, κοινωνικά υπεύθυνη και χρηστή παγκόσμια διακυβέρνηση για την εξυπηρέτηση των αναγκών της πραγματικής οικονομίας και στην υποστήριξη των αρχών της αξιοπρεπούς εργασίας. Οι κυβερνήσεις οφείλουν να υποστηρίξουν επενδυτικά και πολιτικά αυτές τις επιλογές αντί να προωθούν πολιτικές οι οποίες οδηγούν σε άγριες περικοπές στην απασχόληση και τα εισοδήματα και προκαλούν κυκλικές κρίσεις.

- Το συνδικαλιστικό κίνημα επί σειρά ετών έτη προειδοποιεί ότι οι πολιτικές του ΔΝΤ και της Παγκόσμιας Τράπεζας πρέπει να μεταρρυθμιστούν. Συγκεκριμένα απαιτείται μια νέα οπτική και ένα νέο πλαίσιο κανόνων και εργαλείων συνολικά στους διεθνείς οικονομικούς και κοινωνικούς οργανισμούς όπως είναι το ΔΝΤ, η Παγκόσμια Τράπεζα, η Παγκόσμια Οργάνωση Εμπορίου και ο ΟΟΣΑ. Ενώ οι κυβερνήσεις των G20 στη Σύνοδο Κορυφής του Λονδίνου δεσμεύτηκαν για μια άλλη πορεία, μόνο πενιχρά στοιχεία υπάρχουν ότι οι μεταρρυθμίσεις πραγματοποιούνται στην πραγματικότητα. Οι χώρες που δέχονται την υποστήριξη ΔΝΤ αναγκάζονται να περικόψουν τους προϋπολογισμούς τους, την ίδια στιγμή που οι πλουσιότερες

100
100EURO

χώρες αυξάνουν τα κυβερνητικά έξοδα.

- δικαιοσύνη και η βιωσιμότητα πρέπει να είναι ακρογωνιαίοι λίθοι μιας νέας παγκόσμιας οικονομίας και ο ILO πρέπει να διαδραματίσει έναν κεντρικό ρόλο στην παγκόσμια διακυβέρνηση.
- Η πρακτική των κυβερνήσεων που ενώ υιοθετούν ένα σύνολο πολιτικών στον ILO προωθούν ταυτόχρονα αντιφατικές πολιτικές τόσο σε εθνικό όσο και σε διεθνές επίπεδο μέσω των διεθνών οργανισμών χρηματοδότησης και εμπορίου πρέπει να εγκαταλειφθεί για πάντα.

4. ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΙΣ – ΕΡΓΟΔΟΤΕΣ

Η πλευρά των εργοδοτών χαρακτήρισε το Σύμφωνο, ως μια σημαντική συμβολή στις απαντήσεις και τις πολιτικές τις απαραίτητες για την ανάκαμψη και τονίζοντας ότι η πρόκληση για το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, τα συνδικάτα, τους εργοδότες και κυρίως τις κυβερνήσεις είναι να μεταφράσουν τη δέσμευσή τους σε μέτρα σε εθνικό επίπεδο, τα οποία θα δημιουργήσουν πραγματική απασχόληση, πραγματικά εισοδήματα και θα συμβάλουν στην οικονομική ανάκαμψη.

Οι παγκόσμιοι ηγέτες -ανάμεσα στους οποίους ο πρόεδρος της Βραζιλίας Λούλα, ο Γάλλος Πρόεδρος Σαρκοζί κ.α.-δήλωσαν πως είναι απαραίτητη η αλλαγή που θα συνδυάζει την τόνωση της απασχόλησης με την ενίσχυση της προστασίας των εργαζομένων μέσα από επενδύσεις που θα συμβάλουν στην ανεύρεση μιας μακροπρόθεσμης λύσης στη κρίση και στην προοπτική της βιώσιμης ανάπτυξη

5. ΑΛΛΑ ΘΕΜΑΤΑ

Η Διάσκεψη έκανε μια πρώτη συζήτηση για μια Σύσταση για το HIV/AIDS λόγω εξάπλωσης της επιδημίας αλλά και των επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης στους προϋπολογισμούς υγείας, στην αναπτυξιακή βοήθεια και στη διαχείριση προγραμμάτων αλληλεγγύης. Η Σύσταση θα περιλαμβάνει διατάξεις για προγράμματα πρόληψης και μέτρα κατά των διακρίσεων σε εθνικό επίπεδο και στους χώρους δουλειάς ενισχύοντας τη συμβολή του κόσμου της εργασίας για καθολική πρόσβαση στην πρόληψη, περίθαλψη και θεραπεία της ασθένειας. Η δεύτερη συζήτηση για την προτεινόμενη Σύσταση θα ακολουθήσει τον Ιούνιο του 2010.

Η Διάσκεψη συζήτησε και το θέμα της ισότητας των φύλων στον κόσμο της εργασίας επισημαίνοντας πως παρά την πρόοδο που έχει σημειωθεί, παραμένουν οι μεγάλες προκλήσεις. Η ΔΟΕ στις μελλοντική εργασίες της-και αναζητώντας απαντήσεις για την παγκόσμια κρίση-πρέπει να βοηθήσει τα μέλη της να δημιουργήσουν ίσες ευκαιρίες για άνδρες και γυναίκες στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, την κατανομή των οικογενειακών ευθυνών, τις αμοιβές, την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων καθώς και στην άσκηση των εργασιακών τους δικαιωμάτων.

Επίσης, υιοθετήθηκε το νέο πρόγραμμα δράσης για την περίοδο 2010-2011 με προϋπολογισμό ύψους $726.7 εκατομμυρίων.

6. ΔΙΕΘΝΗ ΕΡΓΑΣΙΑΚΑ ΠΡΟΤΥΠΑ – ΠΑΡΑΒΙΑΣΕΙΣ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Η Επιτροπή Συμβάσεων και Συστάσεων εξέτασε συνολικά 25 περιπτώσεις χωρών για παραβιάσεις των συνδικαλιστικών ελευθεριών. Η Επιτροπή στην τελική έκθεση

της υπογραμμίζει το σημαντικό ρόλο των διεθνών προτύπων και συμβάσεων σε περίοδο κρίσης και τονίζει ότι η κρίση δεν αποτελεί άλλοθι για την ακύρωση των διεθνών κανόνων.

Σε ειδική συνεδρίαση συζητήθηκε η περίπτωση της Μυανμάρ και το Γραφείο κάλεσε την στρατιωτική χούντα να εφαρμόσει άμεσα τις συστάσεις και τις παρατηρήσεις της Επιτροπής Εμπειρογνωμόνων. Επίσης, εκφράστηκε ανησυχία για τη συνεχιζόμενη ωμή παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη χώρα και ζητήθηκε η απελευθέρωσή της Αούνγκ Σαν Σούου και των άλλων πολιτικών κρατουμένων, ακτιβιστών και συνδικαλιστών. Η Επιτροπή-εκτός άλλων-επεσήμανε ιδιαίτερα την έλλειψη προόδου σχετικά με την κατάσταση των γυναικών στην αγορά εργασίας. περιπτώσεις στο Ιράν.

Συζητήθηκε ακόμη το ζήτημα των συνδικαλιστικών ελευθεριών στην Τουρκία σε σχέση με τη μεταρρύθμιση του σχετικού νομικού πλαισίου. Εκπρόσωποι των Τουρκικών συνδικάτων κατήγγειλαν τις παράνομες και αναίτιες επιχειρήσεις της αστυνομίας στα γραφεία της Egitim-Sen (ομοσπονδία εκπαιδευτικών) και της KESK (συνομοσπονδία δημοσίων υπαλλήλων) και τις συλλήψεις και κρατήσεις συνδικαλιστών στην Άγκυρα, τη Σμύρνη, τη Κωνσταντινούπολη κ.α.

7. ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ITUC ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗ ΤΩΝ ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΙΩΝ

Η Διεθνής Συνομοσπονδία Συνδικάτων (ITUC) στο πλαίσιο της διάσκεψης παρουσίασε τη έκθεση της για την παραβίαση των συνδικαλιστικών ελευθεριών και την καταστολή των συνδικάτων σ'ολο τον κόσμο το 2008. 76 εργαζόμενοι δολοφονήθηκαν το 2008, κυρίως στη Λατινική Αμερική ενώ χιλιάδες υπήρξαν τα θύματα επιθέσεων, παρενόχλησης, εκφοβισμού, αστυνομικών διώξεων κ.α. Χιλιάδες απολύθηκαν εξαιτίας της συνδικαλιστικής τους δράσης.

Ενώ το παγκόσμιο σύνολο των δολοφονιών μειώθηκε από 91 το 2007, στην Κολομβία που είναι γνωστή ως η πιο επικίνδυνη χώρα για τους συνδικαλιστές, ο αριθμός δολοφονιών, έφθασε σε 49-μια αύξηση 10%-κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους παρά τις διαβεβαιώσεις του Προέδρου Alvaro Uribe για βελτίωση της κατάστασης. Σημειώνεται ότι το κεφάλαιο της έκθεσης που αφορά την Ευρώπη, ξεκινά με την υπόθεση της Κωνσταντίνας Κούνεβα.

Η έκθεση τονίζει ότι η οικονομική κρίση αλλά και η φιλελεύθερη παγκοσμιοποίηση είναι οι κυριότεροι παράγοντες για την δεινή κατάσταση. Διαπιστώνει δε ανησυχητική επέκταση και παγιοποίηση του φαινομένου των διώξεων κατά των συνδικαλιστών και παρεμπόδισης του έργου τους, που ξεκινάει από την απλή άρνηση αναγνώρισης ενός συνδικάτου, την παραβίαση βασικών ελευθεριών και φτάνει μέχρι τις απολύσεις, τις φυλακίσεις, τη βία και ακόμα και τη φυσική εξόντωση των συνδικαλιστών. Τονίζεται ότι τα φαινόμενα αυτά ενισχύονται από την κρίση και παρατηρούνται πλέον και στις αναπτυγμένες χώρες.

Επίσης τονίζεται η επιδείνωση των συνθηκών στις ελεύθερες βιομηχανικές ζώνες εξαγωγών (EPZ-Export processing zones) όπου καταγράφονται συστηματικές παραβιάσεις και ανύπαρκτη προστασία των δικαιωμάτων των εργαζομένων σε 34 χώρες

συμπεριλαμβανομένης της Αλβανίας, της Κόστα Ρίκα, της Δομινικανής Δημοκρατίας, του Ελ Σαλβαδόρ, της Γουατεμάλας, της Ονδούρας, της Τζαμάικας, της Ιορδανίας, του Μεξικού, της Νικαράγουας, της Πολωνίας και του Ομάν. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις επωφελούνται από τις χαμηλές αμοιβές και τις άγριες συνθήκες εργασίας, ειδικά στις αλυσίδες ανεφοδιασμού κλωστοϋφαντουργίας και το μέταλλο με αποτέλεσμα οι ζώνες αυτές να αποτελούν πεδίο αφόρητης εκμετάλλευσης, αντισυνδικαλιστικής και αντεργατικής δράσης από τους εργοδότες, συχνά με κυβερνητική συνενοχή, ως αποτέλεσμα του άγριου ανταγωνισμού.

Δραστηριότητες ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ

➜ 12 - 18 Ιουνίου 2009.

Το ΙΝΕ-ΓΣΕΕ/ΑΔΕΔΥ (*Χρ. Τριανταφύλλου*) συμμετείχε με άλλες συνομοσπονδίες μέλη της ΣΕΣ (CGIL Ιταλίας, NSZZ Solidarnosc Πολωνίας, και TUC Ην. Βασιλείου) στην διοργάνωση κύκλου σεμιναρίων ευρωπαϊκής επιμόρφωσης του Ευρωπαϊκού Συνδικαλιστικού Ινστιτούτου (ETUI), για νέα συνδικαλιστικά στελέχη, συνολικής διάρκειας 3 εβδομάδων: *«Εκπαίδευση μελλοντικών ευρωπαϊκών συνδικαλιστικών στελεχών 2008-2009».*

Η τελευταία εβδομάδα του κύκλου σεμιναρίων πραγματοποιήθηκε στο *Gdansk της Πολωνίας* με την συμμετοχή συνδικαλιστικών στελεχών από τη ΓΣΕΕ και από συνδικαλιστικές οργανώσεις δεκατεσσάρων ευρωπαϊκών χωρών.

➜ 24 - 25 Ιουνίου 2009.

Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ συμμετείχε με εκπαιδευτή (Αποστόλης Καψάλης) στο διήμερο σεμινάριο που διοργάνωσε η Συνδικαλιστική Σχολή της ΣΕΚ στην Λευκωσία της Κύπρου με θέμα: «*Ελεύθερη Διακίνηση Εργαζομένων και Μετανάστευση*». Στο ίδιο σεμινάριο συμμετείχε με εκπαιδευτή και η Συνομοσπονδία Ευρωπαϊκών Συνδικάτων (Henri Lourdelle).

➜ 3 - 4 - 5 Ιουλίου 2009.

Το ΙΝΕ/ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ συμμετείχε (Αποστόλης Καψάλης) στο 14ο Αντιρατσιστικό Φεστιβάλ Αθηνών στις και στην κεντρική συζήτηση της τρίτης ημέρας με θέμα: «*Υπερεκμετάλλευση και καταπίεση μεταναστριών*». Θέμα της εισήγησής του ήταν «*Νομικές και κοινωνικές διαστάσεις της απασχόλησης των μεταναστριών στην Ελλάδα*».

